

Draagvlak en wensen voor het Wandelbos in Alphen aan den Rijn

In opdracht van gemeente Alphen aan de Rijn.

Draagvlak en wensen voor het Wandelbos in Alphen aan den Rijn

**T.A. de Boer
F. Langers**

Alterra-rapport 1078

Alterra, Wageningen, 2005

REFERAAT

Boer, T.A. de, 2005. *Draagvlak en wensen voor het Wandelbos in Alphen aan den Rijn*. Wageningen, Alterra, Alterra-rapport 1078. 68 blz.; 7 fig.; 13 tab.; 7 ref.

Alvorens de gemeente Alphen aan den Rijn een definitief besluit kan nemen over de aanleg van het Wandelbos, is via een enquête aan de bevolking gevraagd wat zij van de aanleg vinden en wat hun wensen zijn voor het toekomstige bos. Het draagvlak voor het nieuwe bos is groot: 83% vindt dat het bos er moet komen. Men heeft een duidelijke voorkeur voor een natuurlijk bos waar men kan wandelen en fietsen om zo de 'batterij weer op te laden'.

Trefwoorden: beleving, draagvlak, wensen, bosaanleg, recreatie, groen, doelgroep, natte bossen, gebruik.

ISSN 1566-7197

Dit rapport kunt u bestellen door € 15,- over te maken op banknummer 36 70 54 612 ten name van Alterra, Wageningen, onder vermelding van Alterra-rapport 1078. Dit bedrag is inclusief BTW en verzendkosten.

© 2005 Alterra

Postbus 47; 6700 AA Wageningen; Nederland

Tel.: (0317) 474700; fax: (0317) 419000; e-mail: info.alterra@wur.nl

Niets uit deze uitgave mag worden veeleelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Alterra.

Alterra aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Inhoud

Samenvatting	7
1 Inleiding	11
1.1 Doelstelling van het onderzoek	11
1.2 Werkwijze	11
1.3 Leeswijzer	12
2 Opzet en uitvoering van het onderzoek	13
2.1 Literatuur	13
2.1.1 Gebruik en beleving van jonge bossen	13
2.1.2 Draagvlak	13
2.1.3 Doelgroepen	14
2.2 Inhoud van de enquête	16
2.3 Steekproef, response en representativiteit	17
3 Resultaten	19
3.1 Kenmerken van de respondenten	19
3.2 Gebruik en waardering van groengebieden in en rondom Alphen aan den Rijn	21
3.3 Draagvlak en toekomstig gebruik	22
3.4 Inrichtingswensen	24
3.4.1 Beleving van het bos	25
3.4.2 Gebruik van het bos	27
4 Conclusies en aanbevelingen	31
4.1 Conclusies	31
4.2 Aanbevelingen	32
Literatuur	35
 <i>Bijlagen</i>	
1 De enquête	37
2 Antwoorden op de open vraag	49
3 Rechte tellingen	51

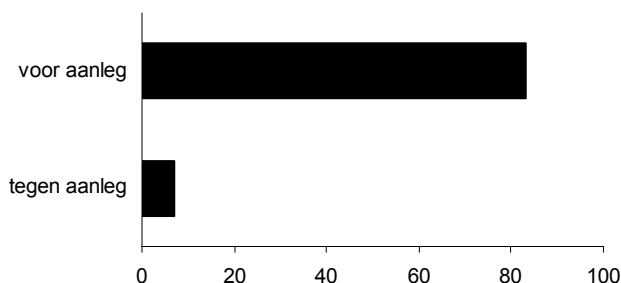
Samenvatting

Wat te doen met Tien Miljoen? Deze vraag werd in 2001 gesteld aan de bevolking van Alphen aan den Rijn. De gemeente Alphen aan den Rijn had namelijk het gemeentelijk kabelnet verkocht en vond dat iedereen mocht meepraten over de besteding van het geld. Uit 2660 ideeën werden 11 projecten geselecteerd, waaronder de aanleg van een wandelbos. Dit bos kreeg na een burgerraadpleging de meeste stemmen van de inwoners van Alphen aan den Rijn. Inmiddels is het gebied ten noorden van de Zegerbaan aan het Windepad richting Ter Aar aangewezen als mogelijke locatie voor het Wandelbos. In het voorjaar van 2005 zal de gemeenteraad een definitief besluit nemen over de uitvoering.

Ter voorbereiding hiervan is door middel van dit onderzoek informatie verzameld over het draagvlak voor het Wandelbos en de ideeën die bij de bevolking bestaan over de inrichting van dit bos.

Draagvlak

Het draagvlak onder de bevolking van Alphen aan den Rijn voor het Wandelbos is zeer groot: 83% is voor aanleg (zie Figuur 1). Men vindt niet alleen dat het bos er moet komen, maar men is ook daadwerkelijk van plan om het bos te bezoeken. Tweederde van de respondenten komt zodra het bos is aangeplant. De toekomstige bezoekers komen uit alle delen van Alphen aan den Rijn. Afstand en barrièrewerking van de Oude Rijn spelen nauwelijks een rol. Alleen direct omwonenden geven vaker aan dat ze nog niet weten of ze van het bos gebruik zullen maken.

Figuur 1. Percentage voor- en tegenstanders van het Wandelbos

Nu kan er een verschil zitten tussen denken te komen en daadwerkelijk komen, maar gezien de geplande locatie van het bos nabij het Zegerslootgebied, lijkt dit niet waarschijnlijk. Het Zegerslootgebied is namelijk het meest bezochte groengebied van de Alphenaren. Ook vindt men het aantrekkelijker worden van het Zegerslootgebied een belangrijke reden voor aanleg. Andere even belangrijke redenen zijn meer ruimte voor natuur en recreatie en een goede aanvulling op bestaande groengebieden. Slechts 7% is tegen aanleg. Als een belangrijke reden hiervoor wordt verspilling van geld genoemd.

De Alphenaren zijn regelmatige bezoekers van groengebieden: 60% komt er minimaal 1 x per maand of vaker. Slechts 8% komt zelden of nooit. De helft van deze niet-bezoekers weet ook nog niet of ze naar het Wandelbos zullen gaan. De regelmatige bezoekers zeggen dit wel te gaan doen. Dit betekent dat de aanleg van het Wandelbos tot gevolg zou kunnen hebben dat de druk op bestaande groengebieden kleiner wordt.

Het belangrijkste motief om de natuur in het algemeen op te zoeken is 'er even uit zijn en tot rust komen'. Ook het 'gezellig samen met vrienden of familie op stap' spreekt een kwart van de Alphenaren aan. Dit geldt voor alle recreatiesegmenten. Motieven als sport, natuur en informatie spelen een veel minder belangrijke rol. De toekomstige bezoekers van het bos zijn vooral gezinsmensen en bedrijvigen. De belangrijkste motieven om het Wandelbos te bezoeken zijn 'even weg om de batterij weer op te laden' en 'gezellig samen op stap'.

Wensen

Men heeft een duidelijke voorkeur voor een natuurlijk bos (63%) met kronkelende paden (80%). Deze voorkeur voor een natuurlijk bos is het sterkst onder mensen die vaak naar groengebieden gaan en natuurgerichte respondenten. Mensen die vooral voor de gezelligheid naar het bos gaan hebben meer interesse in een parkachtig bos. Over het type paden in het bos lopen de meningen meer uiteen, maar halfverhard heeft de grootste voorkeur. Geen paden en laarzenpaden worden veel minder op prijs gesteld.

De waardering van de bosbeelden lijkt enigszins in tegenspraak met de voorkeur voor een natuurlijk en ruig bos. Men vindt het essen-elzenbos het minst aantrekkelijke bostype. Dit is het meest ruige bostype (met omgevallen boom) van de 4 getoonde bosbeelden. Natuurgerichte respondenten vinden dit bos wel aantrekkelijker dan mensen met andere motieven. De meest aantrekkelijke bosbeelden vindt men een ruigt elzenbos en een elzenrijk-essen iepen bos. De aanwezigheid van paden in deze bosbeelden is hier mogelijk op van invloed.

De gewenste activiteiten en voorzieningen in het nieuwe bos komen overeen met het huidige gebruik van groengebieden. Men wil in het toekomstige Wandelbos het liefst wandelen en fietsen, gevolgd door zitten/ zonnen en spelen. Kwieke senioren en gezinsmensen geven vaker dan bedrijvigen de voorkeur aan fietsen. Mensen die zelden een groengebied bezoeken geven er vaker de voorkeur aan om in het bos te zitten/ zonnen.

De grote voorkeur voor wandelen en fietsen in het toekomstige Wandelbos leidt ook tot een grote voorkeur voor wandel- en fietspaden in het bos. Daarnaast zijn waterpartijen, paaltjes-wandelroutes, speel-ligweiden en (pick)nickbanken voorzieningen die minimaal eenderde van de respondent graag ziet. Ten aanzien van deze voorzieningen zijn er geen significante verschillen tussen de respondenten, met uitzondering van fietspaden en speel-ligweiden. Met name gezinsmensen en kwieke senioren hechten meer waarde aan fietspaden overeenkomstig hun grotere voorkeur

voor fietsen. Daarnaast hebben gezinsmensen en bedrijvigen een grotere voorkeur voor speel-ligweiden dan de andere recreatiesegmenten.

Aanbevelingen

Er even uit zijn en tot rust komen is voor de Alphenaren de belangrijkste reden om naar het bos te gaan. Het bos zou daarom in de eerste plaats ingericht moeten worden om te wandelen en van de natuur te genieten. Men kan hierbij onderscheid maken in het bos zelf en de voorzieningen. Het bos zelf moet zo natuurlijk mogelijk zijn met slingerende paden.

Wat betreft de voorzieningen zijn wandelpaden een eerste vereiste. Er moeten liefst verschillende typen wandelpaden zijn, zowel (half) verharde als onverharde paden en wat ruigere natuurpleinen. Mogelijkheden om te zitten/ zonnen worden ook door veel mensen op prijs gesteld. Hiervoor zou men een paar open plekken in het bos kunnen creëren. De behoefte aan andere voorzieningen is minder groot, maar kunnen afhankelijk van de gewenste doelgroep aangebracht worden bijv. een vogelkijkhut of een laarzenpad.

Belangrijk is dat het toekomstige bos aansluit op bestaande groenstructuren. Een goede verbinding met het nabijgelegen Zegerslootgebied versterkt de natuur- en recreatiemogelijkheden van beide gebieden. Routes en mogelijk een fietspad kunnen dit bewerkstelligen. Dit biedt de inwoners van Alphen aan den Rijn de mogelijkheid het bos te gebruiken als onderdeel van een grotere fietsronde.

De direct omwonenden van het toekomstige Wandelbos zijn vaker tegen aanleg en minder geneigd het bos te bezoeken dan de andere inwoners van Alphen aan den Rijn. In de verdere communicatie en planvorming van het Wandelbos zou hier rekening mee gehouden moeten worden, bijvoorbeeld door de bewoners er actief bij te betrekken.

1 Inleiding

In 2000 besloot de gemeenteraad van Alphen aan den Rijn om het gemeentelijk kabelnet (CAI) te verkopen aan Casema. Tien miljoen gulden van de totale opbrengst werd apart gezet om iets leuks voor de stad te doen. Het gemeentebestuur vond dat iedereen over de bestemming van het geld moest kunnen meepraten. Daarom werd in 2001 een burgerraadpleging gehouden die 2660 ideeën opleverde voor de besteding van het geld. De aanleg van een 'wandelbos' met 70.000 bomen kreeg de meeste stemmen van de inwoners van Alphen aan den Rijn. Inmiddels is het gebied ten noorden van de Zegerbaan aan het Windepad richting Ter Aar aangewezen als mogelijke locatie voor het Wandelbos.

Voor het nemen van een definitief besluit over de uitvoering van het Wandelbos heeft de gemeente meer informatie nodig over de ideeën die bij de bevolking bestaan over dit Wandelbos. Omdat de bodemgesteldheid van de waarschijnlijke locatie van het Wandelbos beperkingen oplegt aan de specifieke inrichting van het bos wil de gemeente graag weten of de voorkeur voor het Wandelbos blijft bestaan indien een reëel beeld wordt geschetst van de mogelijke inrichting van het bos. Het vermoeden bestaat dat de bevolking het beeld heeft van een oud bos op de Veluwe, terwijl bossen op natte veengronden een heel ander bosbeeld opleveren. De vraag is of de bewoners een dergelijk bos wel willen.

Daarnaast wil de gemeente Alphen aan den Rijn meer informatie over de wensen van de bevolking over de inrichting van het bos. Hoe hoog zou de voorzieningengraad moeten zijn en aan wat voor soort bostype zou de bevolking de voorkeur geven?

Dit was voor de gemeente Alphen aan den Rijn aanleiding om Alterra te vragen een representatief onderzoek uit te voeren onder de Alphense bevolking naar het draagvlak en wensen t.a.v. het Wandelbos.

1.1 Doelstelling van het onderzoek

De doelstelling van dit project is tweeledig en luidt als volgt:

1. Inzicht verkrijgen in het draagvlak voor het Wandelbos onder de Alphense bevolking.
2. Inzicht verkrijgen in de wensen van de bevolking t.a.v. de inrichting van het Wandelbos.

1.2 Werkwijze

Het onderzoek start met een korte inventarisatie van beschikbare kennis bij Alterra over gebruik en beleving van jonge bossen (zie o.a. de Boer e.a. 1999; Goossen en Hommel, 2003; Steg en Buijs, 2004). Daarnaast is het materiaal dat de gemeente

Alphen aan den Rijn voor haar presentatie over het Wandelbos in het gemeentehuis gebruikt, bestudeerd. Op basis van deze inventarisatie is een schriftelijke vragenlijst opgesteld in nauw overleg met medewerkers van de gemeente Alphen aan den Rijn. De vragenlijst wordt voorgelegd aan een steekproef onder de bevolking van Alphen aan den Rijn. Omdat men het draagvlak voor het Wandelbos wil meten, dient de steekproef representatief te zijn voor de bevolking van Alphen aan den Rijn. Er wordt gestreefd naar een response van ca. 350 enquêtes zodat representatieve uitspraken mogelijk zijn.

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 behandelt de opzet en uitvoering van het onderzoek. Hierin wordt een toelichting gegeven op de inhoud van de vragenlijst en er wordt ingegaan op de steekproeftrekking, respons en representativiteit van het onderzoek. In hoofdstuk 3 worden de resultaten van de schriftelijke enquête gepresenteerd. Hoofdstuk 4 bevat de conclusies en aanbevelingen.

2 Opzet en uitvoering van het onderzoek

Dit hoofdstuk geeft informatie over de opzet en uitvoering van het onderzoek. In paragraaf 2.1 wordt kort ingegaan op de literatuur die gebruikt is bij de opzet van de vragenlijst. Nagegaan is welke aspecten van belang zijn bij beleving en gebruik van groen. In paragraaf 2.2. wordt vervolgens de inhoud van de enquête toegelicht. De laatste paragraaf gaat in op de steekproef, respons en representativiteit.

2.1 Literatuur

2.1.1 Gebruik en beleving van jonge bossen

Het Wandelbos in aanleg wordt minimaal 20 ha en behoort daarmee tot de categorie jonge, kleine bossen. Uit onderzoek van Schöne en Coeterier (1992) naar gebruik en beleving van soortgelijke bossen in Zuid-Holland, blijkt dat deze bossen voornamelijk gebruikt worden door wandelaars. De afwezigheid van fietspaden werd als een gemis ervaren. Men zou het bos graag gebruiken als onderdeel van een grotere fietstocht. De meeste bezoekers komen uit de directe omgeving van het bos. De bezoekfrequentie liep nogal uiteen. Factoren die hierbij een rol spelen zijn het aantal potentiële bezoekers en andere recreatieve mogelijkheden in de omgeving. De bossen hadden bij aanleg ook een productiedoel. Hierdoor was er sprake van een vakgewijze aanleg, een eenzijdig sortiment per vak en een recht padenstelsel. Dit komt de bosbeleving niet ten goede. De basis voor bosbeleving is namelijk verrassing (Coeterier, 1980; in De Boer e.a. (2001). Dit wordt bevorderd door:

- meer soorten bomen;
- variatie in gelaagdheid (dus met planten en struiken);
- kromme paden;
- doorzichten, zowel in het bos als naar het omringende landschap;
- geen abrupte scheiding tussen bos en omringend weiland;
- verschillende soorten paden;
- routekeuze zodat men wandelingen van verschillende lengte kan maken;
- geen rechte rijen bomen;
- combinaties met water.

De gebruiks- en belevingswaarde van bossen van een klein formaat wordt verhoogd door goed begaanbare paden.

2.1.2 Draagvlak

Draagvlak voor natuur heeft betrekking op een positieve houding en gedrag ten aanzien van het natuurbeleid. In 1997 en 2001 is o.a. onderzoek gedaan naar draagvlak voor natuur in Nederland (De Boer & Schulting, 2002). Hieruit bleek dat ruim driekwart van de inwoners van Nederland de aanleg van nieuwe natuurgebieden zeer belangrijk vindt. Ook hecht men grote waarde aan het beschermen van natuur.

Bij draagvlak gaat het om 2 aspecten: houding en gedrag. Bij houding gaat het om het belang dat de burger toekent aan de aanleg van natuur en welke doelen daarbij belangrijk zijn (recreatie, natuur, etc.). Bij gedrag gaat het om het recreatief gebruik van de natuur, de bereidheid tot vrijwilligerswerk in de natuur en het lidmaatschap van natuur- en/of milieuorganisaties.

2.1.3 Doelgroepen

Bij de aanleg van het Wandelbos dient rekening te worden gehouden met verschillen tussen mensen in hun gebruik en beleving van bos en natuur. Voor dit doel worden vaak groepen recreanten onderscheiden. Recreanten kunnen op verschillende wijzen ingedeeld worden in groepen op het gebied van openluchtrecreatie en natuurwaardering. In deze paragraaf wordt ingegaan op de twee belangrijkste indelingen. De eerste typologie gaat in op de vraag naar recreatie en is gebaseerd op sociaaldemografische en –economische kenmerken (recreatiesegmenten). De tweede typologie is samengesteld op basis van de motieven waarom mensen naar het groene gebieden gaan (belevingssferen). Elke typologie bestaat uit verschillende segmenten of doelgroepen.

1. Recreatiesegmenten

De Vries & De Bruin (1996) hebben een indeling gemaakt van recreanten op basis van de belemmeringen die recreanten ervaren om recreatieve activiteiten te ontplooiën. De segmentatie is oorspronkelijk ontstaan door te vragen naar beperkingen die mensen zelf waarnemen ten aanzien van hun deelname aan openluchtrecreatie. In hun uiteindelijke vorm zijn de segmenten echter gebaseerd op vrij objectieve sociaal-demografische en -economische kenmerken. Hiervan vormen leeftijd, gezinsfase en sociaal-economische status de drie belangrijkste. Er worden vijf segmenten onderscheiden. Deze zijn hieronder kort beschreven:

1. Bedrijvigen

Bedrijvigen zijn jonge, drukbezette mensen. Ze ondernemen in hun meestal schaarse vrije tijd veel verschillende dingen. Ze willen graag nieuwe ervaringen opdoen die passen bij hun manier van leven. Hierbij worden lichamelijk inspannende activiteiten niet geschuwd. Maar ze willen ook zorgeloos kunnen genieten.

2. Minderdraagkrachtigen

Minderdraagkrachtigen doen weinig aan recreatie. Dit komt enerzijds door transportproblemen en reiskosten en anderzijds is er ook een matige interesse voor recreatie. Omdat het voor de opvoeding van de kinderen belangrijk is trekken de minderdraagkrachtigen er wel eens op uit, met name naar aangelegde recreatiegebieden.

3. Gezinsmensen

Gezinsmensen doen minder aan recreatie dan zij zouden willen door gezins- en andere sociale verplichtingen. Toch is het vrijetijdsgedrag behoorlijk gevarieerd. Een

voorwaarde voor hen om een activiteit te ondernemen, is vaak dat deze geschikt is voor de kinderen.

4. Kwieke senioren

Kwieke senioren klussen graag in en rondom het huis, maar brengen ook veel tijd in de openlucht door, veelal fietsend of wandelend. Hierbij worden mooie plekjes vaak bewust opgezocht. De omgeving is meer dan louter een achtergrond voor de activiteit.

5. Ouderen

Ouderen nemen minder vaak deel aan recreatie door ouderdomsverschijnselen. Ze brengen een groot deel van de tijd thuis door en kijken relatief veel tv. Er is weinig behoefte aan nieuwe uitdagingen. Men maakt voornamelijk ommetjes in de buurt.

2. Belevingssferen

Recreanten zijn ook te typeren op basis van hun motieven voor een bezoek aan natuur. Gerritsen en Goossen (2004) hebben voor dit doel deze motieven vertaald in 5 belevingssferen:

1. gezellig samen met vrienden of familie
2. even weg om de batterij weer op te laden
3. er tussenuit en ook nog iets leren
4. opgaan in de natuur
5. sportieve uitdaging

De belevingssferen worden als volgt getypeerd:

1. Gezellig samen met vrienden of familie op stap

U gaat vooral naar het bos voor georganiseerde activiteiten die gezellig en leuk zijn om te doen. De activiteiten duren niet te lang en zijn niet te inspannend. Lekker in de zon op een terrasje is tenslotte ook belangrijk.

2. Even weg om de batterij weer op te laden

U gaat vooral naar het bos om even weg te zijn uit uw dagelijkse omgeving. U hoeft even nergens meer aan te denken en kunt helemaal tot rust komen.

3. Lekker er tussenuit en ook nog iets leren

U gaat vooral naar het bos om dingen te weten te komen over de natuur. Informatiebordjes leest u graag en een excursie met een natuurgids geeft een extra dimensie aan uw bezoek.

4. Volledig opgaan in de natuur

U gaat vooral naar het bos om vogels, zoogdieren en/of planten te bestuderen. Als u soorten niet herkent, zoekt u ze op in een handboek. U gaat het liefst alleen of met iemand met dezelfde liefde en interesse voor de natuur.

5. Sportieve uitdaging

U gaat vooral naar het bos voor een fysieke inspanning bijv. hardlopen, mountainbiken. Het moet inspannend zijn en het bos is hiervoor een mooi decor.

2.2 Inhoud van de enquête

De onderwerpen in de enquête zijn:

1. Huidig gebruik en waardering van groengebieden
2. Recreatieve belevingssferen
3. Beeld van het toekomstig Wandelbos
4. Wensen t.a.v. de inrichting van het Wandelbos.
5. Draagvlak en toekomstig gebruik van het Wandelbos
6. Persoonlijke kenmerken van de respondenten, zoals leeftijd, opleiding, huishoudsamenstelling, werk, aantal inkomens, autobezit en woonwijk o.b.v. postcode.

Ad 1. Om inzicht te krijgen in het relatieve belang van het Wandelbos wordt gevraagd naar het huidige gebruik en waardering van 9 groengebieden in en rond Alphen aan den Rijn. Wat betreft het gebruik is gevraagd naar de frequentie van het bezoek en de activiteiten die men meestal onderneemt in het meest bezochte gebied. Met betrekking tot de waardering voor groengebieden is gevraagd naar de schoonheid (mooi) van de gebieden. Respondenten moeten dit op een vijfpuntsschaal aangeven.

Ad. 2. Om te achterhalen wat mensen zal bewegen tot een bezoek aan het Wandelbos, zijn in de enquête de vijf belevingssferen beschreven. De respondenten moeten 100 punten verdelen over de sfeer die hen het meest aanspreekt. Ook de gewenste inrichting is mede afhankelijk van de motieven die mensen hebben voor hun bezoek aan natuur.

Ad 3. Op veengrond zijn alleen natte bostypen mogelijk zoals bijvoorbeeld essen-elzenbossen (Goossen & Hommel, 2003). De keuze voor het type bos heeft consequenties voor het bosbeeld. In de enquête zijn 4 foto's van mogelijke bosbeelden van het Wandelbos opgenomen. Dit zijn een hardhoutooibos, een essen-elzenbos, Reeuwijkse Houtbos en Hitland Noordbos. Bij iedere foto moeten de respondenten op een 7 puntsschaal aangeven hoe aantrekkelijk ze het bos op de foto vinden om te zien en hoe aantrekkelijk ze het bos vinden om te wandelen.

Ad 4. De inrichtingswensen van het Wandelbos hebben betrekking op het gebruik en de beleving. Wat betreft het gebruik is gevraagd naar de activiteiten die men zou willen ondernemen en de voorzieningen die men het liefst zou zien. Belevingsaspecten waarnaar gevraagd is, zijn het type wandelpaden, de vorm van de paden en de mate van ruigheid.

Ad 5. Het houdingsaspect van draagvlak voor het Wandelbos is gemeten door te vragen naar de mening van de respondenten over de aanleg en waarom ze voor of tegen zijn. Het is hierbij van belang dat de respondent een goed beeld heeft van het soort bos dat aangelegd zal gaan worden. Aanvullend op de inspanningen van de gemeente hiervoor, via o.a. de tentoonstelling in het gemeentehuis, is dit ook in de enquête duidelijk gemaakt. Het gedragsaspect is gemeten door te vragen naar het daadwerkelijke gebruik van het Wandelbos als het gerealiseerd is.

Ad 6. Als achtergrondkenmerken van de respondenten wordt gevraagd naar leeftijd, opleiding, huishoudsamenstelling, leeftijd jongste kind in huishouden, het hebben van werk, samenstelling van het huishoudinkomen, autobezit en postcode. Deze kenmerken zijn gebruikt om de recreatiesegmenten (gezinsmensen, kwieke senioren, etc.) te bepalen.

2.3 Steekproef, response en representativiteit

Steekproef

Het steekproefkader omvat alle inwoners van Alphen aan den Rijn die in 2004 16 jaar of ouder geworden zijn. De uiteindelijke steekproefgrootte is 504. Dit aantal is ontstaan nadat de iets grotere bruto steekproef is verlaagd door personen die in de kleinere buurten met minder dan 10 inwoners wonen in de steekproef niet uit te nodigen om aan het onderzoek mee te doen. Dit in verband met de praktische organisatie van het veldwerk waarbij mensen huis aan huis de ingevulde vragenlijsten ophalen. Dit resulteert mogelijk in een kleine verstoring van de representativiteit. Uit de tabellen 1 en 2 blijkt echter dat de representativiteit van het onderzoek in voldoende mate is gegarandeerd.

De enquête is per post verstuurd, vergezeld van een brief op gemeentelijk briefpapier, waarin o.a. het doel van het onderzoek staat vermeld en waarin de respondenten om medewerking wordt gevraagd. Het veldwerk is uitgevoerd door medewerkers van de gemeente Alphen aan den Rijn in december 2004. De ingevulde enquêtes zijn bij de respondenten thuis opgehaald.

Respons en representativiteit

Van de 504 verstuurdde enquêtes zijn 401 retour gekomen (bijna 80%). Dit goede resultaat is mede te danken aan de methode om de vragenlijsten bij de respondenten thuis op te halen. Van de binnengekomen enquêtes bleken er 18 niet ingevuld te zijn. Hierdoor komt de totale respons op 382.

Om de uitkomsten van het onderzoek te kunnen generaliseren naar de gehele bevolking van Alphen aan den Rijn, moet de respons representatief zijn. Om dit na te gaan worden enkele sociaal-demografische kenmerken van de respondenten uit de steekproef vergeleken met de bevolking van Alphen aan den Rijn. Hiervoor is gebruik gemaakt van het Statistisch Jaaroverzicht 2004 van de gemeente Alphen aan den Rijn.

Leeftijd

Tabel 1 laat zien dat 46% van de deelnemers aan het onderzoek tussen de 40 en 64 jaar oud is. De gemiddelde leeftijd is 44 jaar. De jongste is 17, de oudste 88 jaar. De leeftijdsgroepen 20-39 jaar en 40-64 jaar zijn licht oververtegenwoordigd.

Tabel 1. Vergelijking respons met bevolking van Alphen aan de Rijn naar leeftijd

Leeftijd	Respons (%)	Populatie (%)
15-19 jaar	4	8
20-39 jaar	40	37
40-64 jaar	46	42
65-79 jaar	9	10
80 jaar en ouder	1	3

Opleiding

Uit Tabel 2 blijkt dat bijna de helft van de respondenten (48%) middelbaar onderwijs als hoogst voltooide opleiding heeft. Een vergelijking met de bevolking van Alphen aan den Rijn is slechts beperkt mogelijk, omdat gegevens over het opleidingsniveau enkel voor de beroepsbevolking (15-64 jarigen) voorhanden is (bron: Statistisch Jaarboek 2004, gegevens beroepsbevolking 2001). De vergelijking van deze opleidingscategorieën maakt duidelijk dat de middelbare en hogere opleidingsniveaus licht oververtegenwoordigd zijn in de steekproef.

Tabel 2. Vergelijking respons met bevolking van Alphen aan de Rijn naar opleidingsniveau

Opleidingsniveau	Respons (%)	Populatie (%)
Lager onderwijs, LBO, MAVO (lager onderwijs)	23	32
HAVO, VWO en MBO (middelbaar onderwijs)	48	44
HBO en Universiteit (hoger onderwijs)	29	24

Uit het bovenstaande blijkt dat de respons een goede afspiegeling is van de populatie en als representatief voor de Alphenese bevolking als geheel beschouwd kan worden.

3 Resultaten

De resultaten van de enquête naar draagvlak en beleving van het Wandelbos (bijlage 1) worden in dit hoofdstuk weergegeven. In paragraaf 3.1. worden de respondenten ingedeeld naar recreatiesegmenten en belevingssferen. Paragraaf 3.2 geeft inzicht in het huidige bezoek en waardering van groengebieden door de bevolking van Alphen aan den Rijn. Paragraaf 3.3 gaat in op het draagvlak en het toekomstige gebruik van het bos. In paragraaf 3.4 staan de inrichtingswensen van de respondenten ten aanzien van het Wandelbos centraal. Deze wensen hangen samen met kenmerken van de respondenten. Mensen die het bos willen bezoeken om de natuur te bestuderen, zullen andere eisen stellen aan de inrichting dan omwonenden die even weg willen zijn van de sleur van de dag. Ouderen zullen het bos op een andere manier willen beleven dan gezinnen met kinderen, etc. Onderzocht is in hoeverre de vraag naar recreatie in zijn algemeenheid (recreatiesegmenten), de motieven voor bosbezoek (belevingssferen) en de bezoekfrequentie aan groengebieden leiden tot verschillen in opvattingen over de inrichting van het Wandelbos. Enkel significante verschillen die zich voordoen tussen respondenten zijn in dit hoofdstuk beschreven.

3.1 Kenmerken van de respondenten

Recreatiesegmenten

Op basis van hun demografische en economische kenmerken zijn de respondenten ingedeeld in de vijf recreatiesegmenten die van invloed zijn op de vraag naar recreatie (zie paragraaf 2.1.3).

Uit Tabel 3 blijkt dat gezinsmensen de grootste groep vormen (36%), gevolgd door de bedrijvigen (26). Ouderen vormen met 8% de kleinste groep.

Gezinsmensen hebben inwonende kinderen, zijn jonger dan 60 jaar en overwegend middelbaar of hoger opgeleid. Bedrijvigen hebben hetzelfde onderwijsniveau als gezinsmensen en zijn tussen de 17 en 50 jaar. Een vijfde heeft inwonende kinderen. Kwieke senioren zijn ouder dan 50 jaar, hebben uiteenlopende onderwijsniveaus en een vijfde heeft inwonende kinderen. Minder draagkrachtigen zijn tussen de 21 en 58 jaar, 70% heeft inwonende kinderen en het opleidingsniveau is lager of middelbaar. Ouderen tenslotte zijn overwegend ouder dan 50 jaar, 78% heeft lager onderwijs en een kwart heeft inwonende kinderen.

Tabel 3. Respondenten ingedeeld naar recreatiesegmenten in %

1. Gezinsmensen	36
2. Bedrijvigen	26
3. Kwieke senioren	18
4. Minder draagkrachtigen	12
5. Ouderen	8
	N=331 100

Belevingssferen

De motieven voor bosbezoek zijn achterhaald door respondenten te vragen in hoeverre zij zich kunnen vinden in de vijf onderscheiden belevingssferen. In Tabel 4 zijn de respondenten ingedeeld naar de dominante belevingssfeer. Dat wil zeggen de belevingssfeer die het meest op een respondent van toepassing is. Bijna de helft van de respondenten kan zich het best vinden in 'even weg om de batterij weer op te laden'. Ruim een kwart heeft 'gezellig samen op stap' als dominante motief voor een bosbezoek. De belevingssferen 'natuur' en 'er tussenuit en iets leren' spreekt de respondenten veel minder aan.

Tabel 4. Dominante belevingssfeer van de respondenten in %

1. Even weg om de batterij weer op te laden	48
2. Gezellig samen	27
3. Sportieve uitdaging	10
4. Opgaan in de natuur	8
5. Er tussenuit en ook nog iets leren	7
N=329	100

Verband tussen recreatiesegment en belevingssfeer

De verschillende recreatiesegmenten kunnen ook onderscheiden worden naar dominante belevingssfeer. Voor bijna alle segmenten geldt dat zij een voorkeur hebben voor de belevingssfeer 'even weg om de batterij op te laden', gevolgd door de belevingssfeer 'gezellig samen op stap gaan'. Enige uitzondering hierop vormen de bedrijvigen. Voor hen speelt het aspect van gezelligheid minder en is de sportieve uitdaging prominenter aanwezig, zo blijkt uit Tabel 5. Ouderen spreekt deze sportieve uitdaging totaal niet aan. Zij zijn in vergelijking tot de overige segmenten, meer geïnteresseerd in het bezoeken van bos om er iets te leren; dat geeft voor hen een extra dimensie aan het bezoek. Het volledig opgaan in de natuur (het bestuderen van flora en fauna) heeft de grootste interesse onder minder draagkrachtigen, op afstand gevolgd door kwieke senioren en ouderen.

Tabel 5. Voorkeur voor belevingssfeer (dominante belevingssfeer), uitgesplitst naar vijf recreatiesegmenten

	Minder draagkrachtige	Gezinsmens	Kwieke senior	Bedrijvige	Oudere	Totaal
Even weg, batterij opladen	38	53	48	53	45	50
Gezellig samen op stap	27	29	27	18	30	25
Sportieve uitdaging	11	7	6	21	-	10
Volledig opgaan in natuur	16	4	12	6	10	8
Even weg, iets leren	8	8	8	3	15	7
Totaal	100	100	100	100	100	100
						N=299

3.2 Gebruik en waardering van groengebieden in en rondom Alphen aan den Rijn

Bezoekfrequentie aan groengebieden

Het feit of men een regelmatige bezoeker van groengebieden is of er zelden komt kan van invloed zijn op de wensen ten aanzien van het Wandelbos. Daarom is nagegaan hoe vaak de respondenten groengebieden in en rondom Alphen aan den Rijn bezoeken. De respondenten zijn regelmatige bezoekers van deze groengebieden: 32% komt er wekelijks en 35% minimaal 1 keer per maand. Slechts 8% komt zelden of nooit (zie Tabel 6).

Tabel 6. Groenbezoek van de respondenten in %

1. vaak (wekelijks)	32
2. regelmatig (1-3 keer per maand)	35
3. soms (minder dan 1 keer per maand)	25
4. zelden of nooit	8
N=373 100	

Gemiddelde bezoekfrequentie per groengebied

Het Zegerslootgebied is veruit het populairste groengebied van de Alphenaren: 82% van de respondenten heeft dit het afgelopen jaar bezocht. Ook komt men hier het meest; gemiddeld 19,5 keer per jaar. De duinen/ strand is door tweederde van de respondenten bezocht, maar men komt er minder vaak; gemiddeld 10 keer per jaar. Ook het Bospark is redelijk populair. De helft van de respondenten is hier in het afgelopen jaar geweest, gemiddeld elke maand een keer. De andere gebieden worden tussen de 7 en 9 keer per jaar bezocht, met uitzondering van het Zaanse Rietveld. Een relatief kleine groep respondenten (25%) komt hier gemiddeld 11 keer per jaar (zie Tabel 7).

Tabel 7. Aantal bezoekers in % en gemiddelde bezoekfrequentie van groengebieden in en buiten Alphen aan den Rijn

	% bezoekers	gemiddelde bezoekfrequentie
Zegerslootgebied	82	19,5
Duinen/ strand ZH kust	66	10,3
Bospark	48	12,6
Nieuwkoopse Plassen	47	8,0
Braassemermeer	41	9,3
Utrechtse Heuvelrug	33	8,0
Reeuwijkse Hout/ Plassen	32	6,8
Molenviergang	27	8,5
Zaanse Rietveld	25	11,2

Schoonheid

De Utrechtse Heuvelrug, de Zuidhollandse kust en de Nieuwkoopse Plassen worden het mooist gevonden door de respondenten. Op een vijf puntsschaal kregen deze gebieden een score van 4 (5=uitzonderlijk mooi). In Tabel 8 staan de gemiddelde

schoonheidsoordelen van de groengebieden. Alle gebieden scoren gemiddeld (3) of hoger.

Tabel 8. Gemiddelde schoonheidsoordelen van de groengebieden in en buiten Alphen aan den Rijn

	Schoonheid
Utrechtse Heuvelrug	4,1
Duinen/ strand ZH kust	4
Nieuwkoopse Plassen	4
Reeuwijkse Hout/ Plassen	3,7
Braassemermeer	3,6
Zaanse Rietveld	3,5
Molenviergang	3,5
Zegerslootgebied	3,4
Bospark	3

Activiteiten

In het meest bezochte Zegerslootgebied wordt door ruim tweederde van de bezoekers meestal gewandeld en door 17% meestal gefietst. Ook in het Bospark heeft wandelen de voorkeur (54%), maar wordt door 29% meestal gefietst. In de duinen en op het strand wordt overwegend gewandeld (82%).

3.3 Draagvlak en toekomstig gebruik

Van de respondenten is 83% voor aanleg van het Wandelbos. Slechts 7% is tegen en 10% heeft geen mening. Opvallend is dat mensen die in de nabijheid van de locatie van het toekomstige Wandelbos wonen, minder enthousiast zijn dan andere inwoners van Alphen aan den Rijn. Tabel 9 laat zien dat onder de respondenten van postcode 2402 het percentage voorstanders 73% is (het Wandelbos is direct ten noorden van deze postcode gepland). In de twee aangrenzende postcodes ligt dit percentage aanzienlijk hoger: 87% van de inwoners van postcode 2401 en 86% van postcode 2403 is voorstander.

Tabel 9. Aantal voor- en tegenstanders van de aanleg van het wandelbos, uitgesplitst naar postcode

	2401	2402	2403	2404	2405	2406	2408	Totaal
Voor aanleg	87	73	86	75	75	83	83	83
Tegen aanleg	4	10	4	8	8	12	7	7
Geen mening	9	17	10	17	17	5	10	10
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100

N=376

Men kon vervolgens in de enquête verschillende redenen aankruisen waarom men voor of tegen de aanleg is. Uit Tabel 10 blijkt dat de redenen 'meer ruimte voor de natuur', 'goede aanvulling op bestaande groengebieden', vergroten aantrekkelijkheid Zegerslootgebied' en 'meer recreatiemogelijkheden' ongeveer even belangrijk worden gevonden. De meest genoemde reden tegen aanleg van het Wandelbos is dat men het verspilling van geld vindt.

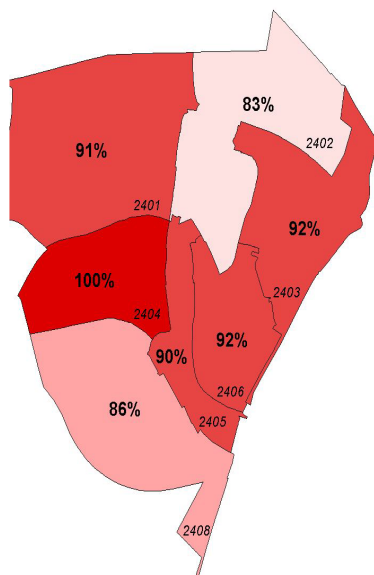
Tabel 10. Meest genoemde redenen voor en tegen aanleg Wandelbos in %

Redenen voor aanleg		
Meer ruimte voor de natuur	23	
Goede aanvulling op bestaande groengebieden	22	
Zegerslootgebied wordt aantrekkelijker	21	
Meer mogelijkheden voor recreatie	21	
Goed voor het milieu	12	
Andere redenen	1	
N=490	100%	
Redenen tegen aanleg		
Verspilling van geld	44	
Voldoende recreatiemogelijkheden	18	
Bestaande polderlandschap behouden	10	
Voldoende ruimte voor de natuur	5	
Andere redenen	23	
N= 39	100%	

Bijna iedereen die voor de aanleg van het bos is of hier geen mening over heeft, zegt het bos ook te gaan gebruiken. Tweederde van de respondenten gaat het er naar toe zodra het bos is aangelegd en een kwart als het bos meer volgroeid is. 10% weet het nog niet (zie Tabel 11).

Tabel 11. Gaat u gebruik maken van het Wandelbos in %

Ja, zodra het bos is aangeplant	65	
Ja, al het bos meer volgroeid is	24	
Nee	1	
Weet niet	10	
N=347	100%	

Figuur 2. Percentage niet-tegenstanders dat aangeeft in de toekomst gebruik te zullen maken van het bos, uitgesplitst naar postcode

Figuur 2 laat zien dat ook nu geldt dat de direct omwonenden (postcode 2402) minder uitgesproken zijn. Waar 83% van deze postcode een potentiële gebruiker is, ligt dat percentage voor de overige postcodes aanzienlijk hoger. Relatief veel respondenten (17%) uit postcode 2402 geven aan niet te weten of zij van het bos gebruik zullen maken. Dit zijn grotendeels de mensen die ook geen mening hadden over de aanleg van het Wandelbos. Opvallend is verder dat er nauwelijks sprake lijkt te zijn van de barrièrewerking van de Oude Rijn die het zuidelijk deel van Alphen aan den Rijn postcodes 2404, 2405 en 2408) van het noordelijk deel scheidt. Ook afstand lijkt er nauwelijks toe te doen. Enkel de meest zuidelijke postcode 2408 laat een iets lager percentage potentiële bezoekers zien.

Mensen die nu al veelvuldig groengebieden bezoeken, geven in grotere mate aan gebruik te zullen maken van het Wandelbos dan mensen die momenteel weinig in de natuur komen. Van de respondenten die enkele keren per maand groengebieden bezoeken, geeft bijna 95% aan het Wandelbos te gaan bezoeken. Ook van de respondenten die soms het groen opzoeken, geeft 90% aan naar het Wandelbos toe te zullen gaan; zij geven echter vaker aan dit pas te zullen doen wanneer het bos volgroeid is (zie Tabel 12). De helft van de mensen die zelden of nooit groengebieden bezoekt, zegt niet te weten of zij het Wandelbos zullen gaan gebruiken.

Tabel 12. Relatie tussen de huidige bezoeksfrequentie aan groengebieden en het toekomstige (niet)gebruik van het Wandelbos in %

	vaak	regelmatig	soms	zelden of nooit	Totaal
Ja, direct	73	75	57	16	66
Ja, als het bos meer volgroeid is	22	20	31	28	24
Nee	-	1	2	4	1
Weet niet	5	5	10	52	9
Totaal	100	100	100	100	100
					N=342

Ruim de helft (58%) van de toekomstige gebruikers van het Wandelbos is van plan op de (brom)fiets te komen en 29% kiest voor de auto. Het openbaar vervoer speelt geen rol als vervoermiddel naar het gebied.

3.4 Inrichtingswensen

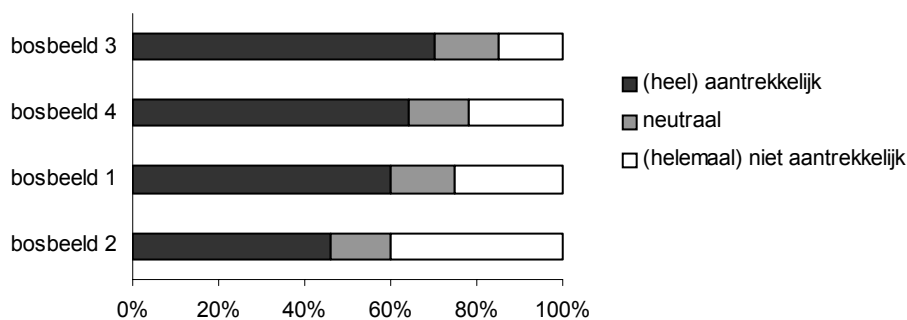
In deze paragraaf wordt ingegaan op de wensen van de respondenten ten aanzien van het bosbeeld, het type paden en de mate van ruigheid. Ook wordt beschreven welke voorkeur men heeft voor activiteiten en voorzieningen in het bos. Zoals gezegd aan het begin van dit hoofdstuk is nagegaan in hoeverre de vraag naar recreatie, de motieven voor bosbezoek en de bezoeksfrequentie aan groengebieden leiden tot verschillen in opvattingen over de inrichting van het Wandelbos.

3.4.1 Beleving van het bos

Een bos op natte veengronden zoals het Wandelbos ziet er heel anders uit dan bos op de Veluwe. Door de hoge grondwaterstanden in West-Nederland kunnen er geen dennen, beuken en linden in het bos groeien. Bomen die zich wel thuis voelen op natte gronden zijn zwarte els, populier, es, berk en wilg. Naast bomen zullen in het bos ook vogels, vlinders, insecten en zoogdieren te zien zijn.

Aan de respondenten zijn 4 foto's van natte bostypen voorgelegd. Bosbeeld 1 is een hardhoutoibos, bosbeeld 2 een essen-elzenbos, bosbeeld 3 is een ruigt elzenbos en bosbeeld 4 is een elzenrijk essen iepen bos (zie bijlage 1).

Bosbeeld 3, 4 en 1 worden het meest aantrekkelijk gevonden (zie Figuur 3). Wellicht heeft dit te maken met het feit dat deze bosbeelden wat opener lijken dan bosbeeld 2. Daarnaast speelt de aanwezigheid van paden op foto 3 en 4 waarschijnlijk een rol bij de mate van aantrekkelijkheid. Op foto 3 staat een semi-verhard wandelpad en op foto 4 een zandpad. Bosbeeld 2 wordt duidelijk minder aantrekkelijk gevonden. Wellicht heeft dit te maken met het feit dat op deze foto een omgevallen boom is te zien. Hierdoor oogt het beeld wat rommeliger dan de andere bosbeelden.

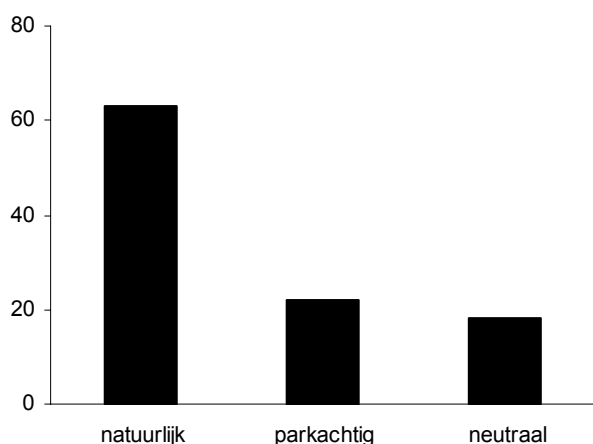

Figuur 3. Aantrekkelijkheid van de bosbeelden

Afhankelijk van het motief dat mensen hebben om een bosgebied te bezoeken, doen zich verschillen voor in de waardering voor bosbeeld 1 en bosbeeld 2. Respondenten die volledig op willen gaan in de natuur tijdens hun bosbezoek vinden beide bosbeelden aantrekkelijker dan respondenten die vanwege andere belevingssferen bos bezoeken. Beide bosbeelden worden het minst aantrekkelijk gevonden door mensen die een bos bezoeken voor de gezelligheid. Ook doen zich verschillen voor in de waardering van de bosbeelden op basis van de bezoekfrequentie aan groen. Zo blijkt dat respondenten die vaak een bezoek brengen aan groengebieden, bosbeeld 4 (nog) aantrekkelijker vinden dan mensen die minder vaak in de natuur komen. Opvallend is dat ook mensen die zelden of nooit groengebieden bezoeken, een relatief hoge waardering aan bosbeeld 4 toekennen. Bosbeeld 1 wordt het aantrekkelijkst gevonden door mensen die regelmatig groengebieden bezoeken.

Natuurlijk of parkachtig

De respondenten hebben een duidelijke voorkeur voor een natuurlijk en ruig bos. Uit Figuur 4 blijkt dat 63% van de respondenten een voorkeur heeft voor een natuurlijk en ruig bos, waarvan een kwart zelfs een zeer natuurlijk bos wil. Slechts 22% neigt naar een parkachtig bos en 18% heeft geen duidelijke voorkeur. De waardering van de bosbeelden lijkt enigszins in tegenspraak met de duidelijke voorkeur voor een natuurlijk en ruig bos. Het meest ruige bostype van de 4 getoonde bostypen, het essen-elzenbos, wordt immers het minst aantrekkelijk gevonden.

Figuur 4. Voorkeur voor een natuurlijk of parkachtig bos

Parkachtig bos heeft de grootste interesse onder bezoekers die vooral gezelligheid zoeken in het Wandelbos. Respondenten met andere motieven hebben een meer uitgesproken voorkeur voor natuurlijk en ruig. Deze voorkeur is het sterkst onder mensen die op willen gaan in natuur. Opvallend is verder dat mensen die vaak groengebieden bezoeken, vaker aangeven een ruige en natuurlijke inrichting te wensen dan mensen die zelden tot nooit groen bezoeken.

Type paden

De respondenten konden hun voorkeur aangeven voor het type wandelpaden. Uit Tabel 13 blijkt dat een derde van de respondenten kiest voor half verharde paden, 27% voor onverhard en 22% voor verhard. Geen paden en laarzenpaden worden minder op prijs gesteld.

Tabel 13. Voorkeur voor type wandelpaden in %

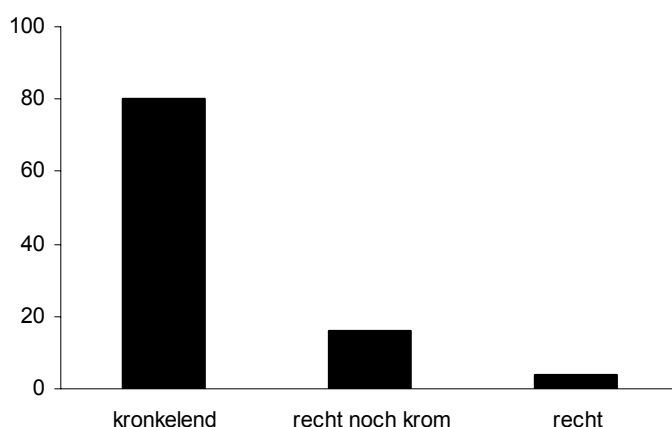
Type pad	%
Half verhard	34
Onverhard	27
Verhard	22
Laarzenpaden	9
Maakt niet uit	5
Geen paden	2
N=621	100

De voorkeur voor half-verharde paden en laarzenpaden hangt samen met het recreatiesegment en de motieven die mensen hebben om naar het bos te gaan. Laarzenpaden zijn het meest in trek bij mensen die het bos bezoeken vanwege educatieve aspecten. Van hen geeft ruim een kwart aan een voorkeur te hebben voor laarzenpaden.

Als we kijken naar de verschillende recreatiesegmenten blijken gezinsmensen vaker dan andere groepen (21%) een voorkeur te hebben voor laarzenpaden. Minder draagkrachtigen en ouderen spreken dergelijke paden daarentegen niet aan. De meeste recreatiesegmenten hebben een voorkeur voor half-verharde paden. Waar 60-65% van de bedrijvigen, kwieke senioren en gezinsmensen half-verharde paden zien zitten, doet van de ouderen maar 30% dat. 45% van de minder draagkrachtigen heeft een voorkeur voor half-verharde paden. De interesse voor half-verharde paden is verder het grootst onder mensen die regelmatig een groengebied bezoeken.

Kronkelend of recht

Behalve het type pad is ook de vorm van de paden belangrijk voor de beleving. Kromme paden spreken mensen over het algemeen meer aan. Uit Figuur 5 blijkt dat ook de respondenten een duidelijke voorkeur hebben voor kronkelende paden (80%). Kronkelende paden blijken het meest in trek te zijn bij bezoekers die volledig op willen gaan in de natuur en bezoekers die even weg willen zijn om ofwel iets te leren ofwel de 'batterij op te laden'.

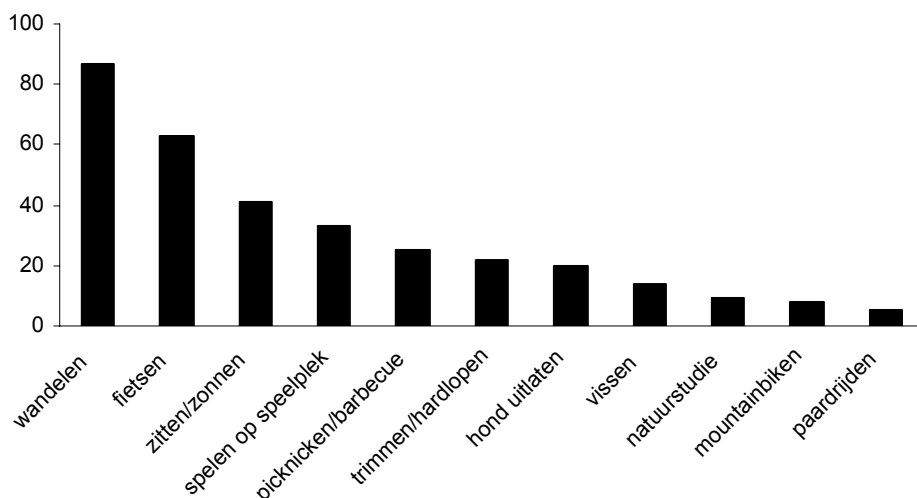

Figuur 5. Voorkeur voor kromme of rechte paden

3.4.2 Gebruik van het bos

Gewenste activiteiten

In de enquête is gevraagd welke activiteiten men zou willen ondernemen in het bos. Uit Figuur 6 blijkt dat men het liefst gaat wandelen en fietsen in het bos. Respectievelijk 87% en 63% van de ondervraagden hebben deze antwoordcategorieën aangekruist. Daarnaast wil 41% zitten/ zonnen en 33% spelen op een speelplek. Voor vissen, natuurstudie, mountainbiken en paardrijden is de belangstelling gering.

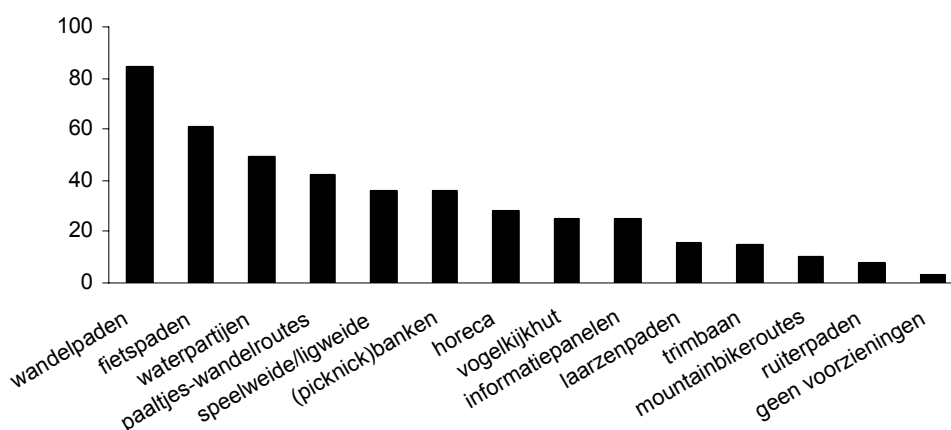
Figuur 6. Wensen ten aanzien van activiteiten in het Wandelbos in %

Voor de drie meest genoemde activiteiten (wandelen, fietsen en zitten/ zonnen) is nagegaan of de interesse samenhangt met de belevingssfeer, de recreatievraag en de mate waarin men groengebieden bezoekt.

Mensen die zelden of nooit een groengebied bezoeken zijn minder dan andere respondenten geneigd naar het Wandelbos te gaan om er te wandelen. Opvallend genoeg geven zij vaker de voorkeur aan om er te zitten/ zonnen. Van de mensen die zelden of nooit een groengebied bezoeken zou 60% in het Wandelbos willen zitten en zonnen, tegenover slechts 30% van de mensen die vaak een groengebied bezoekt. Van de recreatiesegmenten zijn met name bedrijvigen en ouderen geïnteresseerd in de activiteit zitten/ zonnen. Bijna 60% van de bedrijvigen geeft aan deze activiteit te zullen ondernemen in het Wandelbos en 52% van de ouderen. Kwieke senioren hebben het minst met deze activiteit op: slechts 25% denkt het Wandelbos hiervoor te gaan bezoeken. Daarentegen geven de kwieke senioren, net als de gezinsmensen, aan het Wandelbos al fietsend te willen ontdekken. Respectievelijk 76% en 71% van hen geeft aan deze activiteit te zullen ondernemen, onder de bedrijvigen is dat slechts 56%.

Gewenste voorzieningen

De gewenste voorzieningen houden verband met de gewenste activiteiten. In die zin is het niet verwonderlijk dat wandel- en fietspaden de voorzieningen zijn die het meest worden genoemd (resp. 84 en 61%). Ook waterpartijen, paaltjes-wandelroutes, speelweide en (picknick)banken zijn voorzieningen die minimaal eenderde van de respondenten graag in het bos heeft (zie Figuur 7).

Figuur 7. Wensen ten aanzien van voorzieningen in het Wandelbos in %

Met name gezinsmensen en kwieke senioren hechten waarde aan *fietspaden* in het Wandelbos. Dit komt overeen met hun wens om het bos te bezoeken om er te fietsen. De resultaten laten verder zien dat mensen die regelmatig groengebieden bezoeken, fietspaden belangrijker vinden dan mensen die minder dan 1 keer per maand in natuur komen. Opvallend genoeg hechten ook mensen die zelden of nooit groengebieden bezoeken een relatief hoge waarde aan fietspaden. *Speel- en ligweiden* worden vooral genoemd door gezinsmensen (53%) en bedrijvigen (42%). Voor andere recreatiesegmenten is deze voorziening minder belangrijk. De interesse voor *vogelkijkhutten* leeft vooral onder mensen die de natuur opzoeken om even weg te zijn en iets te leren: 65% van hen geeft aan een vogelkijkhut op prijs te stellen. Ook het recreatiesegment is van invloed: de meeste geïnteresseerden voor een vogelkijkhut bevinden zich onder de ouderen (44%). Mensen die een bos bezoeken om even weg te zijn en iets te leren geven het vaakst aan *informatiepanelen* in het Wandelbos te willen zien (57%). Voor wie het bos een achtergronddecor vormt voor sportieve uitdaging zijn informatiepanelen het minst belangrijk. Gezinsmensen zijn het meest geïnteresseerd in *laarzenpaden*, ouderen zien deze uitdagende voorziening totaal niet zitten. Ook het motief voor bosbezoek is bepalend: nog geen 10% van de mensen die voor de gezelligheid of de sportieve uitdaging het bos bezoekt, heeft behoefte aan laarzenpaden. De *trimbaan* is met name in trek bij gezinsmensen en bedrijvigen. Voor kwieke senioren en ook ouderen is een dergelijke voorziening niet belangrijk. *ATB-routes* scoren hoog onder mensen die voor sportieve uitdaging bos bezoeken. Maar liefst 40% van hen geeft aan een ATB-route te willen. Onder het recreatiesegment bedrijvigen is de wens voor een ATB-route ook relatief hoog (23%). De interesse voor waterpartijen, paaltjes-wandelroutes, ruiterpaden, picknickbanken en horeca verschilt niet significant.

4 Conclusies en aanbevelingen

4.1 Conclusies

Het onderzoek moest antwoord geven op de volgende twee vragen:

1. Is er draagvlak voor het Wandelbos?
2. Wat zijn de wensen van de bevolking ten aanzien van het bos?

De eerste vraag kan volmondig met ja beantwoord worden. Het draagvlak onder de bevolking van Alphen aan den Rijn voor het Wandelbos is zeer groot: 83% is voor aanleg. Men vindt niet alleen dat het bos er moet komen, maar men is ook daadwerkelijk van plan om het bos te bezoeken. Tweederde van de respondenten komt zodra het bos is aangeplant. De toekomstige bezoekers komen uit alle delen van Alphen aan den Rijn. Afstand en barrièrewerking van de Oude Rijn spelen nauwelijks een rol. Alleen direct omwonenden geven vaker aan dat ze nog niet weten of ze van het bos gebruik zullen maken.

Nu kan er een verschil zitten tussen denken te komen en daadwerkelijk komen, maar gezien de geplande locatie van het bos nabij het Zegerslootgebied, lijkt dit niet waarschijnlijk. Het Zegerslootgebied is namelijk het meest bezochte groengebied in en rondom Alphen aan den Rijn door de Alphenaren. Ruim driekwart van de respondenten is hier het afgelopen jaar geweest en men komt er gemiddeld ca. 19 keer per jaar.

Ook vindt men het aantrekkelijker worden van het Zegerslootgebied een belangrijke reden voor aanleg. Andere even belangrijke redenen zijn meer ruimte voor natuur en recreatie en een goede aanvulling op bestaande groengebieden. Slechts 7% is tegen aanleg. Als een belangrijke reden hiervoor wordt verspilling van geld genoemd.

De Alphenaren zijn regelmatige bezoekers van groengebieden: 60% komt er minimaal 1 x per maand of vaker. Slechts 8% komt zelden of nooit. De helft van deze niet-bezoekers weet ook nog niet of ze naar het Wandelbos zullen gaan. De regelmatige bezoekers zeggen dit wel te gaan doen. Dit betekent dat de aanleg van het Wandelbos tot gevolg zou kunnen hebben dat de druk op bestaande groengebieden kleiner wordt.

Het belangrijkste motief om de natuur in het algemeen op te zoeken is 'er even uit zijn en tot rust komen'. Ook het 'gezellig samen met vrienden of familie op stap' spreekt een kwart van de Alphenaren aan. Dit geldt voor alle recreatiesegmenten. Motieven als sport, natuur en informatie spelen een veel minder belangrijke rol. De toekomstige bezoekers van het bos zijn vooral gezinsmensen en bedrijvigen. De belangrijkste motieven om het Wandelbos te bezoeken zijn 'even weg om de batterij weer op te laden' en 'gezellig samen op stap'.

In het navolgende wordt ingegaan op de tweede vraag: wat zijn de wensen van de Alphenaren ten aanzien van het Wandelbos?

Men heeft een duidelijke voorkeur voor een natuurlijk bos (63%) met kronkelende paden (80%). Deze voorkeur voor een natuurlijk bos is het sterkst onder mensen die vaak naar groengebieden gaan en natuurgerichte respondenten. Over het type paden in het bos lopen de meningen meer uiteen. Halfverhard heeft de voorkeur van 34%, 27% kiest voor onverhard en 23% ziet het liefst verharde paden. Geen paden en laarzenpaden worden veel minder op prijs gesteld. De interesse voor halfverharde paden is het grootst onder mensen die regelmatig een groengebied bezoeken en het kleinst onder de ouderen.

De waardering van de bosbeelden lijkt enigszins in tegenspraak met de voorkeur voor een natuurlijk en ruig bos. Men vindt het essen-elzenbos het minst aantrekkelijke bostype. Dit is het meest ruige bostype (met omgevallen boom) van de 4 getoonde bosbeelden. Natuurgerichte respondenten vinden dit bos wel aantrekkelijker dan mensen met andere motieven. De meest aantrekkelijke bosbeelden vindt men een ruigt elzenbos en een elzenrijk-essen iepen bos. De aanwezigheid van paden in deze bosbeelden is hier mogelijk op van invloed.

De gewenste activiteiten en voorzieningen in het nieuwe bos komen overeen met het huidige gebruik van groengebieden. Men wil in het toekomstige Wandelbos het liefst wandelen en fietsen (resp. 87 en 63%), gevolgd door zitten/ zonnen (41%) en spelen (33%). Kwieke senioren en gezinsmensen geven vaker dan bedrijvigen de voorkeur aan fietsen. Mensen die zelden een groengebied bezoeken geven er vaker de voorkeur aan om in het bos te zitten/ zonnen.

De grote voorkeur voor wandelen en fietsen in het toekomstige Wandelbos leidt ook tot een grote voorkeur voor wandel- en fietspaden in het bos. Daarnaast zijn waterpartijen, paaltjes-wandelroutes, speel-ligweiden en (pick)nickbanken voorzieningen die minimaal eenderde van de respondent graag ziet. Ten aanzien van deze voorzieningen zijn er geen significante verschillen tussen de respondenten, met uitzondering van fietspaden en speel-ligweiden. Met name gezinsmensen en kwieke senioren hechten meer waarde aan fietspaden overeenkomstig hun grotere voorkeur voor fietsen. Daarnaast hebben gezinsmensen en bedrijvigen een grotere voorkeur voor speel-ligweiden dan de andere recreatiesegmenten.

4.2 Aanbevelingen

Er even uit zijn en tot rust komen is voor de Alphenaren de belangrijkste reden om naar het bos te gaan. Het bos zou daarom in de eerste plaats ingericht moeten worden om te wandelen en van de natuur te genieten. Men kan hierbij onderscheid maken in het bos zelf en de voorzieningen. Het bos zelf moet zo natuurlijk mogelijk zijn met slingerende paden.

Wat betreft de voorzieningen zijn wandelpaden een eerste vereiste. Er moeten liefst verschillende typen wandelpaden zijn, zowel (half) verharde als onverharde paden en wat ruigere natuurpaden. Mogelijkheden om te zitten/ zonnen worden ook door veel

mensen op prijs gesteld. Hiervoor zou men een paar open plekken in het bos kunnen creëren. De behoefte aan andere voorzieningen is minder groot, maar deze kunnen afhankelijk van de gewenste doelgroep aangebracht worden bijv. een vogelkijkhut of een laarzenpad.

Belangrijk is dat het toekomstige bos aansluit op bestaande groenstructuren. Een goede verbinding met het nabijgelegen Zegerslootgebied versterkt de natuur- en recreatiemogelijkheden van beide gebieden. Routes en mogelijk een fietspad kunnen dit bewerkstelligen. Dit biedt de inwoners van Alphen aan den Rijn de mogelijkheid het bos te gebruiken als onderdeel van een grotere fietsronde.

De direct omwonenden van het toekomstige Wandelbos zijn vaker tegen aanleg en minder geneigd het bos te bezoeken dan de andere inwoners van Alphen aan den Rijn. In de verdere communicatie en planvorming van het Wandelbos zou hier rekening mee gehouden moeten worden, bijvoorbeeld door de bewoners er actief bij te betrekken.

Literatuur

Boer, de T.A., E. Gerritsen & J.K. van Raffe, 2001. Beleving van bosbeelden. Een methode voor het bepalen van de belevingswaarde van bosbeelden en de resultaten van een pilotonderzoek uitgevoerd met deze methode. Wageningen, Alterra. Rapport 250.

Boer, de T.A. & R. Schulting, 2002. Zorg(en) voor natuur. Draagvlak voor natuur en natuurbeleid in 2001. Wageningen, Alterra. Rapport 453.

Boer, de T.A., A. Buijs & A.E. van den Berg, 1999. Groene gebieden rondom Zoetermeer. Wageningen, IBN-DLO & SC-DLO.

Gerritsen, E. & C.M. Goossen, 2004. Beoordeling van recreatieve belevingssferen door inwoners van Apeldoorn. Een onderzoek naar de wensen van inwoners van de gemeente Apeldoorn over het toekomstige gebruik en beleving van de Groene Mal. Wageningen, Alterra. Rapport 891. Reeks belevingsonderzoek nr. 10.

Goossen, C.M. & P.W.F.M. Hommel, 2003. Bos in water, Water in bos. Beleving van bossen in en aan water. Wageningen, Alterra. Rapport 886.

Schöne, M.B. & J.F. Coeterier, 1992. Gebruik en beleving van jonge bossen in Zuid-Holland. Wageningen, Staring Centrum, Instituut voor Onderzoek van het Landelijk Gebied. Rapport 112.

Steg, L. & A.E. Buijs, 2004. Vakreview psychologie en duurzame ontwikkeling. Natuurbeleving en milieugedrag. Katholieke Universiteit Nijmegen.

Enquête

Draagvlak en beleving van het Wandelbos

Inleiding en instructies

Deze enquête gaat over het toekomstige Wandelbos. Dit project kreeg de meeste stemmen van de inwoners van Alphen aan den Rijn in het kader van de actie 'Wat te doen met 10 miljoen' in 2001. Inmiddels is het gebied ten noorden van de Zegerbaan aan het Windepad aangewezen als mogelijke locatie voor het Wandelbos. In het voorjaar van 2005 neemt de gemeenteraad een besluit over de aanleg. Ter onderbouwing van dit besluit wil de gemeente graag informatie over uw wensen voor het Wandelbos. Daarom heeft de gemeente het onderzoeksbureau Alterra gevraagd om een representatieve enquête te houden.

De enquête bestaat uit de volgende onderdelen: waardering en gebruik van groengebieden rond Alphen aan den Rijn, recreatieve belevingssferen, het beeld, de inrichting en gebruik van het toekomstige Wandelbos en tot slot nog enkele vragen over uzelf.

Beantwoording van de vragenlijst gaat ongeveer 15 minuten duren. De algemene instructies voor het invullen vindt u hieronder. Wilt u deze aandachtig doorlezen, voordat u begint met het beantwoorden van de vragen. Uw antwoorden worden anoniem verwerkt.

Heeft u vragen over het onderzoek, dan kunt u contact opnemen met dhr. H. Hendriks, onderzoeker bij de gemeente Alphen aan den Rijn (tel: 0172 - 465415, e-mail: hhendriks@alphenaandenrijn.nl).

Tips voor het beantwoorden van de vragen

- De vragenlijst dient ingevuld te worden door de geadresseerde, zonder overleg met anderen.
- Maak het rondje voor uw antwoord zwart. Bijvoorbeeld:

Recreatieve belevingssferen

Mensen hebben verschillende motieven om naar het bos te gaan en iedereen beleeft het bos op zijn eigen manier. De onderstaande verhaaltjes gaan over deze verschillende motieven. Wilt u ze rustig doorlezen en daarna de vraag

E. Sportieve uitdaging

U gaat vooral naar het bos voor een fysieke inspanning
bijv. hardlopen, mountainbiken.

Het moet inspannend zijn en het bos is hiervoor een
mooi decor.

5. Wilt u aangeven welk percentage elk van de 5 belevingssferen op u van toepassing is?

A. Gezellig samen met vrienden of familie op stap		%
B. Even weg om de batterij weer op te laden		%
C. Lekker er tussenuit en ook nog iets leren		%
D. Volledig opgaan in de natuur		%
E. Sportieve uitdaging		%
Totaal 100 %		

Hoe ziet het toekomstige Wandelbos eruit?

Een bos op natte (veen)gronden zoals het Alphense Wandelbos, ziet er heel anders uit dan de bossen op de Veluwe. Door de hoge grondwaterstanden in West-Nederland kunnen er geen dennen, beuken en linden in het bos groeien. Bomen die zich wel thuis voelen op natte gronden zijn zwarte els, populier, es, berk en wilg. Naast bomen zullen in het bos ook vogels, vlinders, insecten en zoogdieren te zien zijn. Als voorbeeld van een dergelijk bos kunt u denken aan de Reeuwijkse Hout. Dit bos is ongeveer 25 jaar oud. Het Wandelbos heeft dus nog wat tijd nodig. Toch zal er vanaf de eerste dag groen te zien zijn.

De vragen op de volgende bladzijde gaan over hoe het bos eruit kan gaan zien. Aan de hand van foto's vragen we uw mening. Bekijk de foto's rustig en beantwoord daarna de vragen. Kijk niet naar de kwaliteit van de foto, maar beoordeel het bos dat op de foto is afgebeeld.

6. Hoe aantrekkelijk vindt u het bos op bovenstaande foto?

Niet								zeer aantrekkelijk
Aantrekkelijk	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	

7. Hoe aantrekkelijk vindt u dit bos om te wandelen?

Niet								zeer aantrekkelijk
Aantrekkelijk	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	

8. Hoe aantrekkelijk vindt u het bos op bovenstaande foto?

Niet								zeer aantrekkelijk
Aantrekkelijk	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	

9. Hoe aantrekkelijk vindt u dit bos om te wandelen?

Niet								zeer aantrekkelijk
Aantrekkelijk	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	

Bijlage 2 Antwoorden op de open vraag

Antwoorden n.a.v. de vraag 'Heeft u nog vragen of opmerkingen?'

	Aantal keren genoemd
Opschieten met dat bos, vlug beginnen nu	12
Goed initiatief inwoners mee te laten denken, daardoor meer betrokkenheid	3
Goed initiatief voor natuurbehoud, dan wel veel variatie nodig	6
overig algemeen	2
Zo natuurlijk mogelijk aanleggen	5
alleen voor rustig wandelen en natuurrecreatie	5
Ook smulbos maken (vruchtbomen, struiken, kruidentuin)	5
Overig soort bos	5
Andere locatie mogelijk? (bijv. Zaanse Rietveld, bij wijk Kerk en Zanen)	6
Een goede fietsenstalling bij het bos	1
Als bos er is, (streng) regels en toezicht daarop	1
Veiligheid in het gebied straks zeer belangrijk/ brede paden	1
Straks ook toegankelijk voor rolstoelen en elektrische fietsen	1
Maak ook hondenloop-gebieden in bos	3
Horecavoorziening (pannenkoekhuisje o.i.d.)	1
Geen horeca a.u.b	1
Maak ook iets voor kleine kinderen	2
Overig voorzieningen/ recreatiemogelijkheden	5
Onderhoud betalen de inwoners straks ook zelf	1
Geld besteden aan sociale problemen, gehandicapten, ouderen	5
Aanleg niet nodig, er zijn genoeg recreatiemogelijkheden elders	4
Geld beter besteden aan volledig ziekenhuis of beter openbaar vervoer	4
Deze enquête heeft geen zin, is toch al bepaald	1
Deze enquête is niet anoniem	8
Overig negatief	7

Bijlage 3 Rechte tellingen

v1a_Zegersloot_mooi

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	uitzonderlijk mooi	25	6,5	6,7	6,7
	2	135	35,3	36,2	42,9
	3	166	43,5	44,5	87,4
	4	28	7,3	7,5	94,9
	helemaal niet	5	1,3	1,3	96,2
	weet niet	14	3,7	3,8	100,0
	Total	373	97,6	100,0	
Missing	System	9	2,4		
Total		382	100,0		

v1b_Bosspark_mooi

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	uitzonderlijk mooi	15	3,9	4,2	4,2
	2	82	21,5	22,7	26,9
	3	136	35,6	37,7	64,5
	4	79	20,7	21,9	86,4
	helemaal niet	18	4,7	5,0	91,4
	weet niet	31	8,1	8,6	100,0
	Total	361	94,5	100,0	
Missing	System	21	5,5		
Total		382	100,0		

v1c_Molenviergang_mooi

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	uitzonderlijk mooi	19	5,0	5,4	5,4
	2	82	21,5	23,4	28,9
	3	83	21,7	23,7	52,6
	4	15	3,9	4,3	56,9
	helemaal niet	5	1,3	1,4	58,3
	weet niet	146	38,2	41,7	100,0
	Total	350	91,6	100,0	
Missing	System	32	8,4		
Total		382	100,0		

v1d_Zaanse Rietveld_mooi ?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	uitzonderlijk mooi	21	5,5	6,0	6,0
	2	64	16,8	18,4	24,4
	3	86	22,5	24,7	49,1
	4	15	3,9	4,3	53,4
	helemaal niet	2	,5	,6	54,0
	weet niet	160	41,9	46,0	100,0
	Total	348	91,1	100,0	
Missing	System	34	8,9		
Total		382	100,0		

v1e_Brassemer_mooi ?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	uitzonderlijk mooi	32	8,4	8,9	8,9
	2	135	35,3	37,7	46,6
	3	85	22,3	23,7	70,4
	4	22	5,8	6,1	76,5
	helemaal niet	7	1,8	2,0	78,5
	weet niet	77	20,2	21,5	100,0
	Total	358	93,7	100,0	
Missing	System	24	6,3		
Total		382	100,0		

v1f_Nieuwkoopse Plassen_mooi ?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	uitzonderlijk mooi	88	23,0	24,4	24,4
	2	150	39,3	41,7	66,1
	3	62	16,2	17,2	83,3
	4	13	3,4	3,6	86,9
	helemaal niet	2	,5	,6	87,5
	weet niet	45	11,8	12,5	100,0
	Total	360	94,2	100,0	
Missing	System	22	5,8		
Total		382	100,0		

v1g_Reeuwijkse Hout_mooi ?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	uitzonderlijk mooi	43	11,3	12,2	12,2
	2	120	31,4	34,0	46,2
	3	83	21,7	23,5	69,7
	4	15	3,9	4,2	73,9
	helemaal niet	1	,3	,3	74,2
	weet niet	91	23,8	25,8	100,0
	Total	353	92,4	100,0	
Missing	System	29	7,6		
Total		382	100,0		

v1h_Duinen/strand ZH_mooi ?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	uitzonderlijk mooi	91	23,8	25,3	25,3
	2	153	40,1	42,5	67,8
	3	70	18,3	19,4	87,2
	4	15	3,9	4,2	91,4
	helemaal niet	2	,5	,6	91,9
	weet niet	29	7,6	8,1	100,0
	Total	360	94,2	100,0	
Missing	System	22	5,8		
Total		382	100,0		

v1i_Utrechtse heuvelrug_mooi ?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	uitzonderlijk mooi	101	26,4	28,3	28,3
	2	115	30,1	32,2	60,5
	3	38	9,9	10,6	71,1
	4	6	1,6	1,7	72,8
	helemaal niet	3	,8	,8	73,7
	weet niet	94	24,6	26,3	100,0
	Total	357	93,5	100,0	
Missing	System	25	6,5		
Total		382	100,0		

v2a_Zegersloot_bezoek

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	=> 1 x per week	80	20,9	21,6	21,6
	1-3 per maand	89	23,3	24,0	45,6
	< 1 x per maand	143	37,4	38,5	84,1
	zelden of nooit	59	15,4	15,9	100,0
	Total	371	97,1	100,0	
Missing	System	11	2,9		
Total		382	100,0		

v2b_Bosspark_bezoek

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	=> 1 x per week	19	5,0	5,3	5,3
	1-3 per maand	59	15,4	16,6	21,9
	< 1 x per maand	107	28,0	30,1	52,0
	zelden of nooit	171	44,8	48,0	100,0
	Total	356	93,2	100,0	
Missing	System	26	6,8		
Total		382	100,0		

v2c_Molenviergang_bezoek

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	=> 1 x per week	4	1,0	1,2	1,2
	1-3 per maand	11	2,9	3,2	4,3
	< 1 x per maand	87	22,8	25,1	29,5
	zelden of nooit	244	63,9	70,5	100,0
	Total	346	90,6	100,0	
Missing	System	36	9,4		
Total		382	100,0		

v2d_Zaanse Rietveld_bezoek

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	=> 1 x per week	8	2,1	2,3	2,3
	1-3 per maand	20	5,2	5,7	8,0
	< 1 x per maand	66	17,3	18,8	26,8
	zelden of nooit	257	67,3	73,2	100,0
	Total	351	91,9	100,0	
Missing	System	31	8,1		
Total		382	100,0		

v2e_Braassemer_bezoek

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	=> 1 x per week	7	1,8	2,0	2,0
	1-3 per maand	34	8,9	9,6	11,6
	< 1 x per maand	117	30,6	33,1	44,6
	zelden of nooit	196	51,3	55,4	100,0
	Total	354	92,7	100,0	
Missing	System	28	7,3		
Total		382	100,0		

v2f_Nieuwkoopse Plassen_bezoek

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	=> 1 x per week	5	1,3	1,4	1,4
	1-3 per maand	24	6,3	6,8	8,3
	< 1 x per maand	150	39,3	42,7	51,0
	zelden of nooit	172	45,0	49,0	100,0
	Total	351	91,9	100,0	
Missing	System	31	8,1		
Total		382	100,0		

v2g_Reeuwijkse Hout_bezoek

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1-3 per maand	17	4,5	4,8	4,8
	< 1 x per maand	104	27,2	29,5	34,4
	zelden of nooit	231	60,5	65,6	100,0
	Total	352	92,1	100,0	
Missing	System	30	7,9		
Total		382	100,0		

v2h_Duinen/strand ZH_bezoek

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	=> 1 x per week	13	3,4	3,6	3,6
	1-3 per maand	83	21,7	23,2	26,9
	< 1 x per maand	158	41,4	44,3	71,1
	zelden of nooit	103	27,0	28,9	100,0
	Total	357	93,5	100,0	
Missing	System	25	6,5		
Total		382	100,0		

v2i_Utrechtse heuvelrug_bezoek

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	=> 1 x per week	4	1,0	1,1	1,1
	1-3 per maand	13	3,4	3,7	4,8
	< 1 x per maand	110	28,8	31,3	36,2
	zelden of nooit	224	58,6	63,8	100,0
	Total	351	91,9	100,0	
Missing	System	31	8,1		
Total		382	100,0		

v3_grgbdn nu_meest bezocht

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	.	31	8,1	8,1	8,1
	Zegerslootgebied	197	51,6	51,6	59,7
	Bospark	35	9,2	9,2	68,8
	Molenviergang	4	1,0	1,0	69,9
	Zaanse Rietveld	17	4,5	4,5	74,3
	Braassemermeer	14	3,7	3,7	78,0
	Nieuwkoopse Plassen	5	1,3	1,3	79,3
	Reeuwijkse Hout, Plassen	5	1,3	1,3	80,6
	Duinen, strand ZH kust	63	16,5	16,5	97,1
	Utrechtse Heuvelrug	11	2,9	2,9	100,0
	Total	382	100,0	100,0	

v4_meest bz gebied_activiteit meestal

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	meestal wandelen	227	59,4	63,9	63,9
	meestal fietsen	67	17,5	18,9	82,8
	meestal iets anders,nl ..	61	16,0	17,2	100,0
	Total	355	92,9	100,0	
Missing	System	27	7,1		
Total		382	100,0		

v5a_gezellig samen %

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	37	9,7	11,5	11,5
	2	1	,3	,3	11,8
	3	2	,5	,6	12,4
	5	20	5,2	6,2	18,6
	8	1	,3	,3	18,9
	10	66	17,3	20,5	39,4
	12	1	,3	,3	39,8
	15	5	1,3	1,6	41,3
	20	50	13,1	15,5	56,8
	25	14	3,7	4,3	61,2
	30	25	6,5	7,8	68,9
	35	7	1,8	2,2	71,1
	40	17	4,5	5,3	76,4
	45	4	1,0	1,2	77,6
	46	1	,3	,3	78,0
	48	1	,3	,3	78,3
	50	35	9,2	10,9	89,1
	60	7	1,8	2,2	91,3
	70	8	2,1	2,5	93,8
	75	2	,5	,6	94,4
	80	6	1,6	1,9	96,3
	85	1	,3	,3	96,6
	90	5	1,3	1,6	98,1
	100	6	1,6	1,9	100,0
	Total	322	84,3	100,0	
Missing	System	60	15,7		
Total		382	100,0		

v5b_even weg %

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	13	3,4	3,8	3,8
	1	1	,3	,3	4,1
	5	12	3,1	3,5	7,6
	9	1	,3	,3	7,8
	10	22	5,8	6,4	14,2
	15	5	1,3	1,5	15,7
	16	1	,3	,3	16,0
	20	56	14,7	16,3	32,3
	25	14	3,7	4,1	36,3
	30	33	8,6	9,6	45,9
	35	7	1,8	2,0	48,0
	40	36	9,4	10,5	58,4
	45	5	1,3	1,5	59,9
	50	44	11,5	12,8	72,7
	60	26	6,8	7,6	80,2
	65	1	,3	,3	80,5
	70	18	4,7	5,2	85,8
	75	4	1,0	1,2	86,9
	80	20	5,2	5,8	92,7
	85	2	,5	,6	93,3
	90	8	2,1	2,3	95,6
	95	1	,3	,3	95,9
	100	14	3,7	4,1	100,0
	Total	344	90,1	100,0	
Missing	System	38	9,9		
Total		382	100,0		

v5c_lekker weg en leren %

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	57	14,9	18,8	18,8
	1	1	,3	,3	19,1
	5	38	9,9	12,5	31,7
	7	1	,3	,3	32,0
	8	2	,5	,7	32,7
	10	83	21,7	27,4	60,1
	15	8	2,1	2,6	62,7
	16	1	,3	,3	63,0
	20	53	13,9	17,5	80,5
	25	9	2,4	3,0	83,5
	30	21	5,5	6,9	90,4
	35	2	,5	,7	91,1
	40	11	2,9	3,6	94,7
	45	1	,3	,3	95,0
	50	7	1,8	2,3	97,4
	60	2	,5	,7	98,0
	65	1	,3	,3	98,3
	70	1	,3	,3	98,7
	75	1	,3	,3	99,0
	80	2	,5	,7	99,7
	100	1	,3	,3	100,0
	Total	303	79,3	100,0	
Missing	System	79	20,7		
Total		382	100,0		

v5d_volledig natuur %

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	67	17,5	22,8	22,8
	1	2	,5	,7	23,5
	2	4	1,0	1,4	24,8
	5	43	11,3	14,6	39,5
	8	1	,3	,3	39,8
	10	72	18,8	24,5	64,3
	15	8	2,1	2,7	67,0
	16	1	,3	,3	67,3
	20	41	10,7	13,9	81,3
	25	6	1,6	2,0	83,3
	30	16	4,2	5,4	88,8
	40	16	4,2	5,4	94,2
	45	1	,3	,3	94,6
	50	9	2,4	3,1	97,6
	60	1	,3	,3	98,0
	80	2	,5	,7	98,6
	90	1	,3	,3	99,0
	100	3	,8	1,0	100,0
	Total	294	77,0	100,0	
Missing	System	88	23,0		
Total		382	100,0		

v5e_sportieve uitdaging %

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	86	22,5	29,8	29,8
	2	2	,5	,7	30,4
	5	32	8,4	11,1	41,5
	10	63	16,5	21,8	63,3
	15	7	1,8	2,4	65,7
	20	35	9,2	12,1	77,9
	25	14	3,7	4,8	82,7
	30	15	3,9	5,2	87,9
	35	1	,3	,3	88,2
	40	6	1,6	2,1	90,3
	45	1	,3	,3	90,7
	50	8	2,1	2,8	93,4
	60	10	2,6	3,5	96,9
	65	1	,3	,3	97,2
	70	1	,3	,3	97,6
	75	1	,3	,3	97,9
	80	4	1,0	1,4	99,3
	88	1	,3	,3	99,7
	90	1	,3	,3	100,0
	Total	289	75,7	100,0	
Missing	System	93	24,3		
Total		382	100,0		

v6_bos 1_aantrekkelijk ?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	niet aantrekkelijk	26	6,8	6,9	6,9
	2	33	8,6	8,8	15,7
	3	35	9,2	9,3	25,0
	4	58	15,2	15,4	40,4
	5	74	19,4	19,7	60,1
	6	96	25,1	25,5	85,6
	zeer aantrekkelijk	54	14,1	14,4	100,0
	Total	376	98,4	100,0	
Missing	System	6	1,6		
Total		382	100,0		

v7_bos1_aantrekkelijk voor wandelen ?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	niet aantrekkelijk	38	9,9	10,5	10,5
	2	52	13,6	14,4	24,9
	3	46	12,0	12,7	37,7
	4	50	13,1	13,9	51,5
	5	67	17,5	18,6	70,1
	6	63	16,5	17,5	87,5
	zeer aantrekkelijk	45	11,8	12,5	100,0
	Total	361	94,5	100,0	
Missing	System	21	5,5		
Total		382	100,0		

v8_bos 2_aantrekkelijk ?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	niet aantrekkelijk	55	14,4	14,7	14,7
	2	47	12,3	12,6	27,3
	3	47	12,3	12,6	39,8
	4	53	13,9	14,2	54,0
	5	65	17,0	17,4	71,4
	6	67	17,5	17,9	89,3
	zeer aantrekkelijk	40	10,5	10,7	100,0
	Total	374	97,9	100,0	
Missing	System	8	2,1		
Total		382	100,0		

v9_bos2_aantrekkelijk voor wandelen ?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	niet aantrekkelijk	76	19,9	20,4	20,4
	2	61	16,0	16,4	36,8
	3	50	13,1	13,4	50,3
	4	55	14,4	14,8	65,1
	5	58	15,2	15,6	80,6
	6	45	11,8	12,1	92,7
	zeer aantrekkelijk	27	7,1	7,3	100,0
	Total	372	97,4	100,0	
Missing	System	10	2,6		
Total		382	100,0		

v10_bos 3_aantrekkelijk ?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	niet aantrekkelijk	12	3,1	3,2	3,2
	2	15	3,9	4,0	7,1
	3	28	7,3	7,4	14,6
	4	58	15,2	15,3	29,9
	5	82	21,5	21,7	51,6
	6	113	29,6	29,9	81,5
	zeer aantrekkelijk	70	18,3	18,5	100,0
	Total	378	99,0	100,0	
Missing	System	4	1,0		
Total		382	100,0		

v11_bos3_aantrekkelijk voor wandelen ?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	niet aantrekkelijk	10	2,6	2,7	2,7
	2	15	3,9	4,1	6,8
	3	36	9,4	9,8	16,6
	4	41	10,7	11,2	27,8
	5	78	20,4	21,3	49,0
	6	114	29,8	31,1	80,1
	zeer aantrekkelijk	73	19,1	19,9	100,0
	Total	367	96,1	100,0	
Missing	System	15	3,9		
Total		382	100,0		

v12_bos 4_aantrekkelijk ?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	niet aantrekkelijk	15	3,9	4,0	4,0
	2	22	5,8	5,9	9,8
	3	46	12,0	12,2	22,1
	4	54	14,1	14,4	36,4
	5	76	19,9	20,2	56,6
	6	96	25,1	25,5	82,2
	zeer aantrekkelijk	67	17,5	17,8	100,0
	Total	376	98,4	100,0	
Missing	System	6	1,6		
Total		382	100,0		

v13_bos 4_aantrekkelijk voor wandelen ?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	niet aantrekkelijk	19	5,0	5,1	5,1
	2	24	6,3	6,4	11,5
	3	43	11,3	11,5	23,0
	4	57	14,9	15,2	38,2
	5	63	16,5	16,8	55,1
	6	102	26,7	27,3	82,4
	zeer aantrekkelijk	66	17,3	17,6	100,0
	Total	374	97,9	100,0	
Missing	System	8	2,1		
Total		382	100,0		

v14a_wandelbos_wandelen

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	niet genoemd	33	8,6	8,6	8,6
	aangekruisd	349	91,4	91,4	100,0
	Total	382	100,0	100,0	

v14b_wandelbos_hond uitlaten

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	niet genoemd	300	78,5	78,5	78,5
	aangekruisd	82	21,5	21,5	100,0
	Total	382	100,0	100,0	

v14c_wandelbos_fietsen

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	niet genoemd	131	34,3	34,3	34,3
	aangekruisd	251	65,7	65,7	100,0
	Total	382	100,0	100,0	

v14d_wandelbos_atb

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	niet genoemd	349	91,4	91,4	91,4
	aangekruisd	33	8,6	8,6	100,0
	Total	382	100,0	100,0	

v14e_wandelbos_trimmen

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	niet genoemd	293	76,7	76,7	76,7
	aangekruisd	89	23,3	23,3	100,0
	Total	382	100,0	100,0	

v14f_wandelbos_paardrijden

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	niet genoemd	361	94,5	94,5	94,5
	aangekruisd	21	5,5	5,5	100,0
	Total	382	100,0	100,0	

v14g_wandelbos_vissen

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	niet genoemd	325	85,1	85,1	85,1
	aangekruisd	57	14,9	14,9	100,0
	Total	382	100,0	100,0	

v14h_wandelbos_natuurstudie

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	niet genoemd	347	90,8	90,8	90,8
	aangekruisd	35	9,2	9,2	100,0
	Total	382	100,0	100,0	

v14i_wandelbos_met kinderen

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	niet genoemd	248	64,9	64,9	64,9
	aangekruisd	134	35,1	35,1	100,0
	Total	382	100,0	100,0	

v14j_wandelbos_picknicken/ barbeque

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	niet genoemd	281	73,6	73,6	73,6
	aangekruisd	101	26,4	26,4	100,0
	Total	382	100,0	100,0	

v14k_wandelbos_zitten/ zonnen

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	niet genoemd	219	57,3	57,3	57,3
	aangekruisd	163	42,7	42,7	100,0
	Total	382	100,0	100,0	

v14l_wandelbos_anders

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	niet genoemd	356	93,2	93,2	93,2
	aangekruisd	26	6,8	6,8	100,0
	Total	382	100,0	100,0	

v15a_wandelbos_geen voorzieningen

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	niet genoemd	371	97,1	97,1	97,1
	aangekruisd	11	2,9	2,9	100,0
	Total	382	100,0	100,0	

v15b_wandelbos_wandelpaden

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	niet genoemd	47	12,3	12,3	12,3
	aangekruisd	335	87,7	87,7	100,0
	Total	382	100,0	100,0	

v15c_wandelbos_laarzenpaden

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	niet genoemd	317	83,0	83,0	83,0
	aangekruisd	65	17,0	17,0	100,0
	Total	382	100,0	100,0	

v15d_wandelbos_fietspaden

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	niet genoemd	138	36,1	36,1	36,1
	aangekruisd	244	63,9	63,9	100,0
	Total	382	100,0	100,0	

v15e_wandelbos_ruiterpaden

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	niet genoemd	348	91,1	91,1	91,1
	aangekruisd	34	8,9	8,9	100,0
	Total	382	100,0	100,0	

v15f_wandelbos_paaltjes wandelroutes

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	niet genoemd	215	56,3	56,3	56,3
	aangekruisd	167	43,7	43,7	100,0
	Total	382	100,0	100,0	

v15g_wandelbos_atb route

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	niet genoemd	342	89,5	89,5	89,5
	aangekruisd	40	10,5	10,5	100,0
	Total	382	100,0	100,0	

v15h_wandelbos_trimbaan

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	niet genoemd	322	84,3	84,3	84,3
	aangekruisd	60	15,7	15,7	100,0
	Total	382	100,0	100,0	

v15i_wandelbos_vogelkijkhut

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	niet genoemd	283	74,1	74,1	74,1
	aangekruisd	99	25,9	25,9	100,0
	Total	382	100,0	100,0	

v15j_wandelbos_infopanelen

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	niet genoemd	283	74,1	74,1	74,1
	aangekruisd	99	25,9	25,9	100,0
	Total	382	100,0	100,0	

v15k_wandelbos_speelweide/ ligweide

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	niet genoemd	237	62,0	62,0	62,0
	aangekruisd	145	38,0	38,0	100,0
	Total	382	100,0	100,0	

v15l_wandelbos_(picknick)banken

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	niet genoemd	237	62,0	62,0	62,0
	aangekruisd	145	38,0	38,0	100,0
	Total	382	100,0	100,0	

v15m_wandelbos_waterpartijen

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	niet genoemd	185	48,4	48,4	48,4
	aangekruisd	197	51,6	51,6	100,0
	Total	382	100,0	100,0	

v15n_wandelbos_horeca

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	niet genoemd	269	70,4	70,4	70,4
	aangekruisd	113	29,6	29,6	100,0
	Total	382	100,0	100,0	

v15o_wandelbos_andere voorz.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	niet genoemd	356	93,2	93,2	93,2
	aangekruisd	26	6,8	6,8	100,0
	Total	382	100,0	100,0	

v16a_voorkeur_verharde paden

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	niet genoemd	244	63,9	63,9	63,9
	aangekruisd	138	36,1	36,1	100,0
	Total	382	100,0	100,0	

v16b_voorkeur_half verharde paden

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	niet genoemd	171	44,8	44,8	44,8
	aangekruisd	211	55,2	55,2	100,0
	Total	382	100,0	100,0	

v16c_voorkeur_onverharde paden

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	niet genoemd	212	55,5	55,5	55,5
	aangekruisd	170	44,5	44,5	100,0
	Total	382	100,0	100,0	

v16d_voorkeur_laarzenpaden

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	niet genoemd	326	85,3	85,3	85,3
	aangekruisd	56	14,7	14,7	100,0
	Total	382	100,0	100,0	

v16e_voorkeur_geen paden

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	niet genoemd	364	95,3	95,3	95,3
	aangekruisd	18	4,7	4,7	100,0
	Total	382	100,0	100,0	

v16f_voorkeur_maakt niet uit

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	niet genoemd	354	92,7	92,7	92,7
	aangekruisd	28	7,3	7,3	100,0
	Total	382	100,0	100,0	

v17_rechte of kromme paden

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	overwegend recht	7	1,8	1,9	1,9
	2	3	,8	,8	2,7
	3	5	1,3	1,4	4,1
	4	57	14,9	15,5	19,6
	5	58	15,2	15,8	35,3
	6	101	26,4	27,4	62,8
	overwegend kronkelend	137	35,9	37,2	100,0
	Total	368	96,3	100,0	
Missing	System	14	3,7		
Total		382	100,0		

v18_Wandelbos_natuurlijk vs parkachtig

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	natuurlijk en ruig	90	23,6	23,9	23,9
	2	81	21,2	21,5	45,4
	3	64	16,8	17,0	62,3
	4	68	17,8	18,0	80,4
	5	29	7,6	7,7	88,1
	6	20	5,2	5,3	93,4
	parkachtig en netjes	25	6,5	6,6	100,0
	Total	377	98,7	100,0	
Missing	System	5	1,3		
Total		382	100,0		

v19_Wandelbos_voor of tegen ?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	voor aanleg	312	81,7	83,0	83,0
	tegen aanleg	27	7,1	7,2	90,2
	geen mening	37	9,7	9,8	100,0
	Total	376	98,4	100,0	
Missing	System	6	1,6		
Total		382	100,0		

v20a_voor Wandelbos_aanvulling groengebieden

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	niet genoemd	272	71,2	71,2	71,2
	aangekruisd	110	28,8	28,8	100,0
	Total	382	100,0	100,0	

v20b_voor Wandelbos_meer recreatiemogelijkheden

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	niet genoemd	282	73,8	73,8	73,8
	aangekruisd	100	26,2	26,2	100,0
	Total	382	100,0	100,0	

v20c_voor Wandelbos_meer ruimte voor natuur

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	niet genoemd	270	70,7	70,7	70,7
	aangekruisd	112	29,3	29,3	100,0
	Total	382	100,0	100,0	

v20d_voor Wandelbos_goed voor milieu

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	niet genoemd	322	84,3	84,3	84,3
	aangekruisd	60	15,7	15,7	100,0
	Total	382	100,0	100,0	

v20e_voor Wandelbos_Zeegerslootgb aantrekkelijker

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	niet genoemd	281	73,6	73,6	73,6
	aangekruisd	101	26,4	26,4	100,0
	Total	382	100,0	100,0	

v20f_voor Wandelbos_andere reden

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	niet genoemd	375	98,2	98,2	98,2
	aangekruisd	7	1,8	1,8	100,0
	Total	382	100,0	100,0	

v21_gaat u Wandelbos gebruiken ?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ja, direct	227	59,4	65,4	65,4
	ja, als het bos meer volgroeid is	83	21,7	23,9	89,3
	nee	4	1,0	1,2	90,5
	weet niet	33	8,6	9,5	100,0
	Total	347	90,8	100,0	
Missing	System	35	9,2		
Total		382	100,0		

v22_vervoermiddel naar Wandelbos

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	auto	90	23,6	28,8	28,8
	(brom) fiets	180	47,1	57,5	86,3
	openbaar vv	2	,5	,6	86,9
	anders	41	10,7	13,1	100,0
	Total	313	81,9	100,0	
Missing	System	69	18,1		
Total		382	100,0		

v23a_tegen Wandelbos_polderlandschap zo houden

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	niet genoemd	378	99,0	99,0	99,0
	aangekruisd	4	1,0	1,0	100,0
	Total	382	100,0	100,0	

v23b_tegen Wandelbos_al voldoende recreatiemogelijkheden

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	niet genoemd	375	98,2	98,2	98,2
	aangekruisd	7	1,8	1,8	100,0
	Total	382	100,0	100,0	

v23c_tegen Wandelbos_al voldoende ruimte voor natuur

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	niet genoemd	380	99,5	99,5	99,5
	aangekruisd	2	,5	,5	100,0
	Total	382	100,0	100,0	

v23d_tegen Wandelbos_geldverspilling

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	niet genoemd	365	95,5	95,5	95,5
	aangekruisd	17	4,5	4,5	100,0
	Total	382	100,0	100,0	

v23e_tegen Wandelbos_andere reden

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	niet genoemd	373	97,6	97,6	97,6
	aangekruisd	9	2,4	2,4	100,0
	Total	382	100,0	100,0	

Statistics

v24_Leefijd respondent

N	Valid	373
	Missing	9
Mean		43,86
Minimum		17
Maximum		88

v25_opleiding_hoogst voltooid

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Lager Algemeen Onderwijs	15	3,9	4,1	4,1
	Lager Beroeps Onderwijs	28	7,3	7,6	11,7
	Middelbaar Algemeen Onderwijs	41	10,7	11,2	22,9
	Middelbaar Beroepsonderwijs	119	31,2	32,4	55,3
	HAVO, VWO	59	15,4	16,1	71,4
	Hoger Beroeps Onderwijs	81	21,2	22,1	93,5
	Wetenschappelijk Onderwijs	24	6,3	6,5	100,0
	Total	367	96,1	100,0	
Missing	System	15	3,9		
	Total	382	100,0		

v26_huishoudens samenstelling

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	gehuwd of samenwonend paar zonder inw. kinderen	133	34,8	35,8	35,8
	gehuwd of samenwonend paar met inw. kinderen	173	45,3	46,6	82,5
	alleenstaande zonder inw. kinderen	31	8,1	8,4	90,8
	alleenstaande met inw. kinderen	14	3,7	3,8	94,6
	overig zonder inw. kinderen	14	3,7	3,8	98,4
	overig met inw. kinderen	6	1,6	1,6	100,0
	Total	371	97,1	100,0	
Missing	System	11	2,9		
	Total	382	100,0		

Statistics

v27_leeftijd jongste inw. kind

N	Valid	194
	Missing	188
Mean		10,59
Minimum		0
Maximum		28

v28_betaald werk ?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ja	257	67,3	70,0	70,0
	nee	110	28,8	30,0	100,0
	Total	367	96,1	100,0	
Missing	System	15	3,9		
Total		382	100,0		

v29a_volledige inkomens

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	178	46,6	64,7	64,7
	2	86	22,5	31,3	96,0
	3	8	2,1	2,9	98,9
	4	2	,5	,7	99,6
	5	1	,3	,4	100,0
	Total	275	72,0	100,0	
Missing	System	107	28,0		
Total		382	100,0		

v29b_part-time inkomens

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	102	26,7	93,6	93,6
	2	6	1,6	5,5	99,1
	3	1	,3	,9	100,0
	Total	109	28,5	100,0	
Missing	System	273	71,5		
Total		382	100,0		

v29c_sociale uitkeringen

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	29	7,6	90,6	90,6
	2	3	,8	9,4	100,0
	Total	32	8,4	100,0	
Missing	System	350	91,6		
Total		382	100,0		

v29d_Vut/pensioen/aow

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	42	11,0	64,6	64,6
	2	21	5,5	32,3	96,9
	3	1	,3	1,5	98,5
	4	1	,3	1,5	100,0
	Total	65	17,0	100,0	
Missing	System	317	83,0		
Total		382	100,0		

v30_auto aanwezig ?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ja	336	88,0	90,1	90,1
	nee	37	9,7	9,9	100,0
	Total	373	97,6	100,0	
Missing	System	9	2,4		
Total		382	100,0		